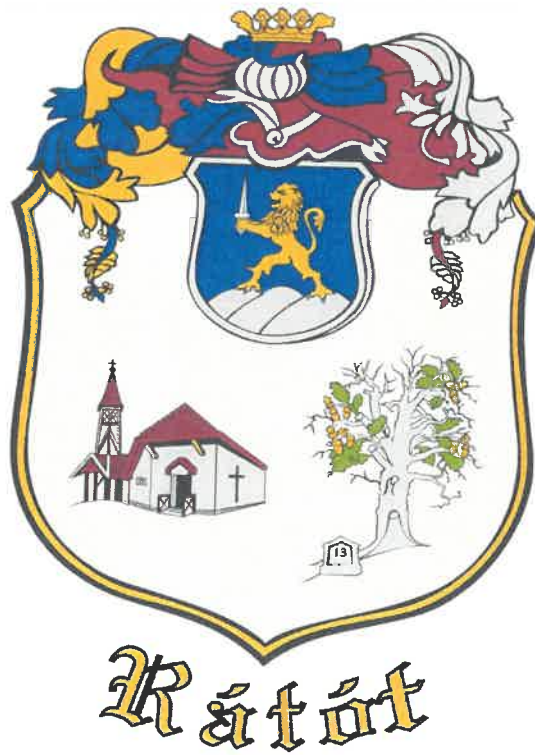


Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Rátót Község Önkormányzata



2024 - 2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
1. A HEP IT részletei	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	82
Jövőképünk	82
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	84
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	85
3. Megvalósítás	87
3.1 A megvalósítás előkészítése	87
3.2 A megvalósítás folyamata	87
3.3 Monitoring és visszacsatolás	90
3.4 Nyilvánosság	90
3.6 Érvényesülés, módosítás	92
4. Elfogadás módja és dátuma	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva+ **Rátót Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Rátót község Vas megye nyugati szélén, a Rába folyó bal partján található. Határai délről a Lahmpatak, északról a 8-as főút.

Rátót az ősi időkben a szomszédos Gasztony községnek volt a majorja, a neve az öregek szerint a „Rátold”, „Rátód” szóból ered. Valószínűbb azonban, hogy valamelyik telepestől kapta a nevét. Régi birtoklevelekben Rátoldfölde, Rátholdfalva elnevezés is ismeretes. Rátótot, melynek földesurai 1848 előtt a Gasztony-, Zelles-, Széll- és Cseh-családok voltak, Széll Kálmán Magyarország volt miniszterelnöke tette híressé. Ebből az időből maradt a településre a Széll Kálmán kastély gyönyörű kertjével. A kastély hosszabb ideig Széll Kálmán miniszterelnök nyaralója volt. A kastély épület 1945 óta több funkciót töltött be. A 40-es évek végén a szervezendő gépállomások traktorosainak lett szállása, később Kultúrotthon volt. 1957-től 2001-ig a körzeti általános iskola működött benne. Az önkormányzat 2003-ban eladta és kastélyszállóként üzemelt. 2021-ben a tulajdonos megszüntette a kastélyszálló, s egy budapesti székhelyű cég vásárolta meg.



Az Aradi park elnevezésű történelmi emlékhely a Vas megyei Rátót községben, a Lahn-patak mentén található. A kistelepülés a 8-as számú főút mentén, déli irányban helyezkedik el, Körmend és Szentgotthárd közt félúton.

A községben és környékén volt birtoka a Széll családnak, itt áll az egykori miniszterelnök Széll Kálmán kastélya is. Feleségének Vörösmarty Ilonának, a költő édesapa halála után "a haza bölcse", Deák Ferenc lett a gyámja, aki gyakran látogatta Rátóton is.

Az emlékpark területén az aradi tizenhárom tábornok emlékére emelt sírkő őrzi a dicső hősök lelkét, középen pedig Széll Kálmán lányának és családjának kriptakertje található. A legenda szerint a sírkövek mögötti tölgyóriásokat maga Deák Ferenc közbenjárására ültették. A tizenhárom tölgyből mára öt az öregágakból fakadó veszély miatt kivágásra szorult, azonban a település lakossága gondoskodott ezeknek pótlásairól, többek között ily módon is őrizve a kert épségét, értékét unokái számára.

Az október 6-ai megemlékezések alkalmával mindannyiszor népes tömeg gyűlik össze a park területén. Ilyenkor a térség néhány iskolája és más, távolabbi vidékekről érkező vendégek is egyaránt ellátogatnak az ünnepségre, amelynek keretében magas rangú meghívott szónokok osztják meg gondolataikat a közönséggel. Az elmúlt években olyan személyek tiszteltek meg bennünket jelenlétükkel, mint Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke; V. Németh Zsolt, Energiaügyi Minisztérium víziközmű-ágazatért felelős államtitkár; valamint Áder János, Magyarország volt köztársasági elnöke, aki a következőképpen fogalmazott megemlékező beszédében: „Rátóra érkezve ezt érzi az ember. Az Aradi Emlékparkba lépve pedig különösen. A legenda itt elevenedik meg a szemünk előtt. 13 tölgy tövében 13 szimbolikus sírkő. Rajtuk 13 név. Az aradi vértanúké.

Amikor e tölgyekre nézünk, látva a még élő lombok büszke méltóságát, lelki szemeink előtt egy legendás történet képzeletbeli filmkockái is életre kelnek. Látjuk Deák Ferencet, amint óvatos kézzel 13 facsemetét ültet az aradi 13-ak emlékére."

Mindez arról tanúskodik, hogy Rátót népe nem felejt, annál inkább emlékezik, ápol és gyarapít.



1992-ben épült a község lakosságának anyagi összefogásával, áldozatos munkájával a római katolikus templom. A templom modern stílusban, a környék építészeti hagyományait folytató fa-haranglábas, alacsony, csonka kontyosnak épült. Egyik harangja a volt haranglábból került át, ezt még Széll Kálmán ajándékozta a településnek.



A templom előtt hősi emlékmű áll, mely a világháborúk ártatlan áldozatainak emlékét őrzi. 2007. évben Trianoni emlékművet, 2008. évben Wass Albert mellszobrát állította fel az önkormányzat.



A település, közlekedési csomópont, itt keresztezi a 8-as főút a Szombathely – Szentgotthárd vasútvonalat, a környező települések ezért nagy átmenő forgalmat képeznek.

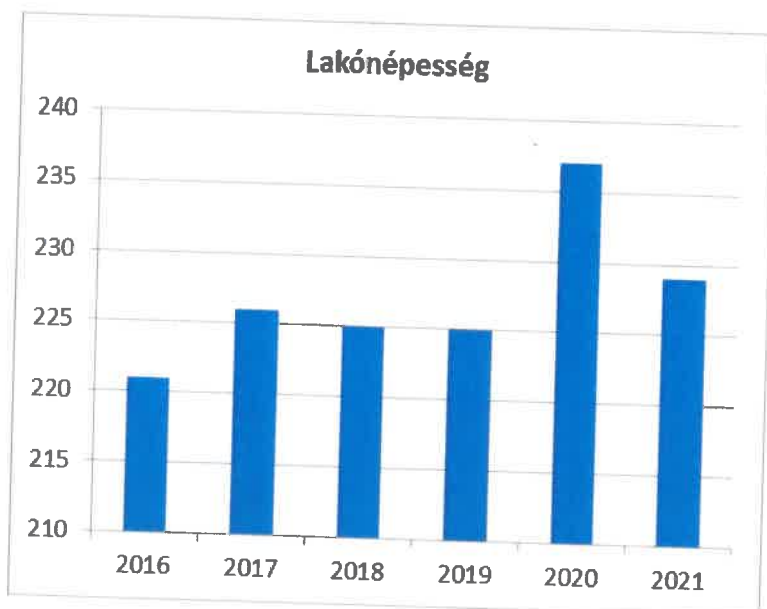
Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

Demográfia

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	221	bázis év
2017	226	102,26%
2018	225	99,56%
2019	225	100,00%
2020	237	105,33%
2021	229	96,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen élők számának vizsgálatánál megállapíthatjuk, hogy a 2016-os évhez viszonyítva pár százalékos az eltérés, hogy pozitív, hol negatív irányban. Ez adódik abból, hogy a fiatalabb korosztályból elköltöznek, illetve az idősebb korosztályból elhaláloznak, illetve a településen lévő üres ingatlanokat megvásárolják letelepednek.



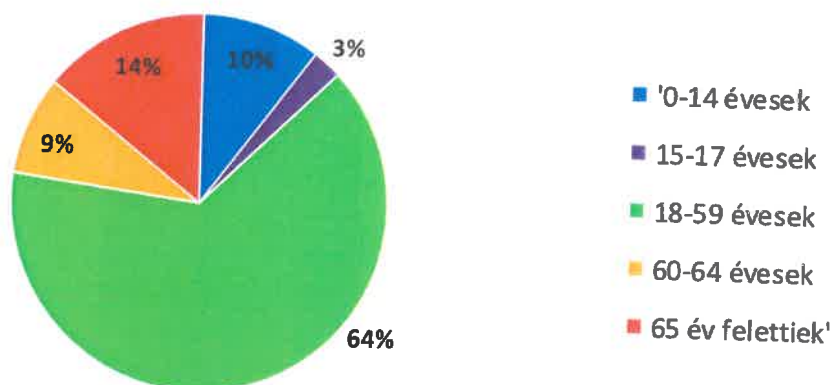
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	118	117	235	50,21%	49,79%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			4	1,70%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	12	14	26	5,11%	5,96%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	3	2	5	1,28%	0,85%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	76	67	143	32,34%	28,51%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	10	7	17	4,26%	2,98%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	17	27	44	7,23%	11,49%

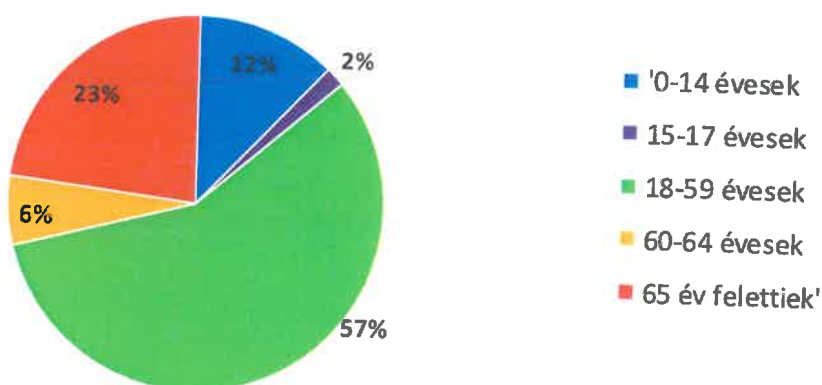
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakosság összetételét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a településen élő férfiak és nők száma közel azonos, viszont a 65 év feletti lakosság összetételében a nők aránya magasabb, melyből levonhatjuk azt a következtetést, hogy több egyedülálló, özvegy nő él településünkön, akik főleg a fizikális tevékenységek elvégzésében nagyobb segítséget igényelnek.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



Állandó népesség - nők életkori megoszlása

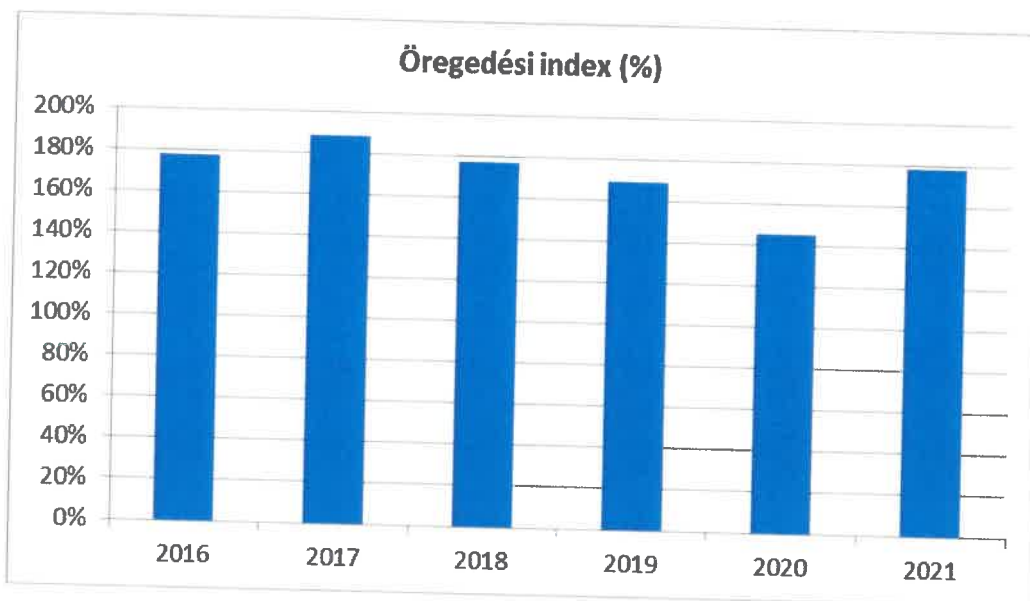


Az állandó népesség életkori megoszlását nézve megállapíthatjuk, hogy a nők és férfiak tekintetében is a 18-59 év közöttiek száma a legmagasabb, vagyis az aktív dolgozók.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	48	27	177,78%
2017	49	26	188,46%
2018	46	26	176,92%
2019	44	26	169,23%
2020	48	33	145,45%
2021	50	28	178,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Az öregedési indexet vizsgálva elmondhatjuk, hogy a számok stagnálást mutatnak, kivéve a 2020-as évet.

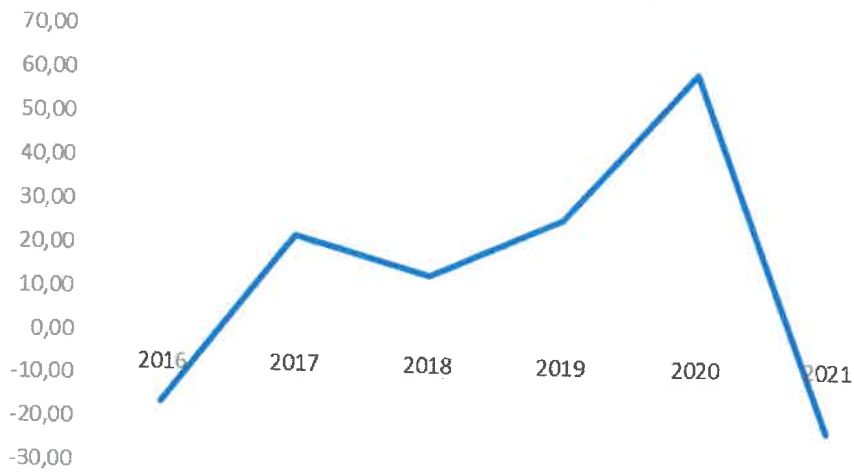
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-16,29
2017	22,37
2018	13,30
2019	26,67
2020	60,61
2021	-21,46

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településre bevándorlók és elvándorlók arányát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy 2017-2020 -ig a bevándorlás volt jellemző, nagyrészt eladásra kerültek az üres házak, illetve a fiatalok is itthon maradtak, itt alapítottam családot.

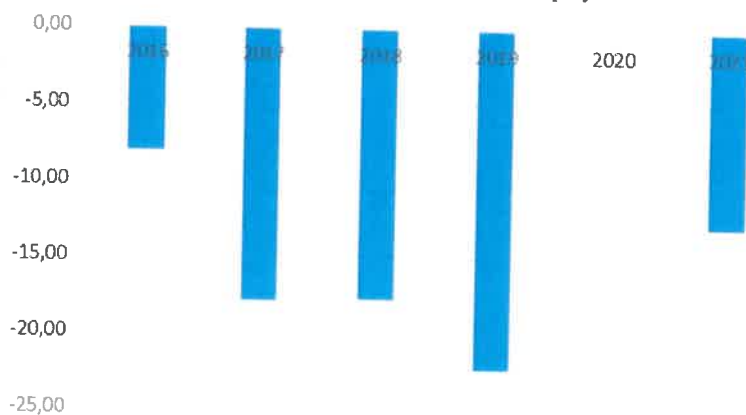
**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000
állandó lakosra vetített száma (fő)**



5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-8,15
2017	-17,90
2018	-17,74
2019	-22,22
2020	0,00
2021	-12,88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Az élve születések és halálozások különbségének
1000 lakosra vetített száma (fő)**



A természetes szaporodás évről évre negatív előjelű kivéve 2020-at amikor sem születés, sem halálozás nem volt. Településünket összehasonlítva a környező térségekkel elmondhatjuk, hogy a településen mutató természetes fogyás jóval alacsonyabb, mint a környező hátrányos helyzetű (Óriszentpéteri, Vasvári) kistérségekben.

Értékeink, küldetésünk

Küldetésünknek tekintjük, Rátót településen élők számának növelését, illetve legalább a lakónépesség számának megtartását, a különböző szolgáltatások elérhetőbbé tételével, az életminőség javításával, a település vonzóbbá tételével, értékeink megőrzésével.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Rátót település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részlettszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

Az önkormányzat helyi rendeletei, amelyek a célcsoportokat érintik:

- 6/2021.(VII.19.) önkormányzati rendelet a szociális ellátások helyi szabályairól és a fizetendő térítési díjakról
- 8/2021.(VII.19.) a gyermekvédelem helyi szabályozására

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településkép Arculati Kézikönyv (TAK) – a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes település rendezési sajátos jogintézkedésekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet előírásai szerint készült.

Településkép védelméről szóló 6/2019. (VII.19.) önkormányzati rendeletében az Önkormányzat a helyi védelem általános szabályait, önkormányzati kötelezettségeket szabályozza.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területszabványok felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tíz évenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Önkormányzat a kötelező feladatainak ellátása érdekében több társulásban, önkormányzati együttműködésben vesz részt, mivel kis település lévén nincs megfelelő intézményi anyagi háttere a feladatok ellátásához.

- Feladatellátási megállapodás keretei között látja el az óvodai nevelés-oktatási feladatokat a Rábagyarmat Község Önkormányzata általa működtetett Rábagyarmati Manó Óvoda.
- Az oktatási-nevelési feladatok ellátását Csákánydoroszlói Csaba József Álltalanos Iskola végzi.
- A Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulás 2013. július 17-én alakult meg a kistérséghez tartozó valamennyi települési önkormányzat részvételével. A Társulás jogi személyiséggel rendelkező szervezet, gazdálkodására a költségvetési szervek működésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. **A Társulás tagjai:**

- Szentgotthárd Város Önkormányzata
- Alsószölnök Község Önkormányzata
- Apátistvánfalva Község Önkormányzata
- Csörötnek Község Önkormányzata
- Felsőszölnök Község Önkormányzata
- Gasztony Község Önkormányzata
- Kétvölgy Község Önkormányzata
- Magyarlak Község Önkormányzata
- Nemesmedves Község Önkormányzata
- Orfalu Község Önkormányzata
- Rábagyarmat Község Önkormányzata
- Rátót Község Önkormányzata
- Rönök Község Önkormányzata

- Szakonyfalu Község Önkormányzata
- Vasszentmihály Község Önkormányzata

A Társulás székhelye:

9970 Szentgotthárd, Széll Kálmán tér 11.

A Társulás munkaszervezetének feladatait a Szentgotthárdi Közös Önkormányzati Hivatala látja el: végzi mindazon feladatokat, melyek a társulással kapcsolatosan felmerülnek, így különösen a pénzügyi feladatokat, a társulás keretében ellátott szakmai irányítási feladatokat, a társulás működtetésével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat.

Feladatok, célok

A Társulási Megállapodásban vállaltak szerint a közös feladatellátást az alábbi közszolgáltatások jelentik:

- szociális ellátás: családsegítés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, közösségi pszichiátria
- gyermekvédelmi ellátás
- belső ellenőrzés
- közművelődés
- területfejlesztési feladatok
- környezet- és természetvédelem
- turizmusfejlesztés, idegenforgalom
- közmunkaprogram megvalósítása
- az önkormányzati társulás ügyintézésének fejlesztéséből adódó feladatok

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés rész a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 2021.06.30-i módosításának megfelelően, a Belügyminisztérium által közzétett „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum alapján készült.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns kutatások, átfogó tanulmányok készítése nem volt a térségben sem szociológiai, sem egyéb témában. Ezért is nehéz a helyzetelemzésnél korábbi adatokra hivatkozni.

Az adatforrások leginkább a TEIR rendszerben szereplő információk, a Munkaügyi Hivatal, a Közös Hivatal irataiból, illetve nyilvántartásaiból származnak.

Sajnos, előfordulnak adathiányok, mert nincs a kért adatokról nyilvántartás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

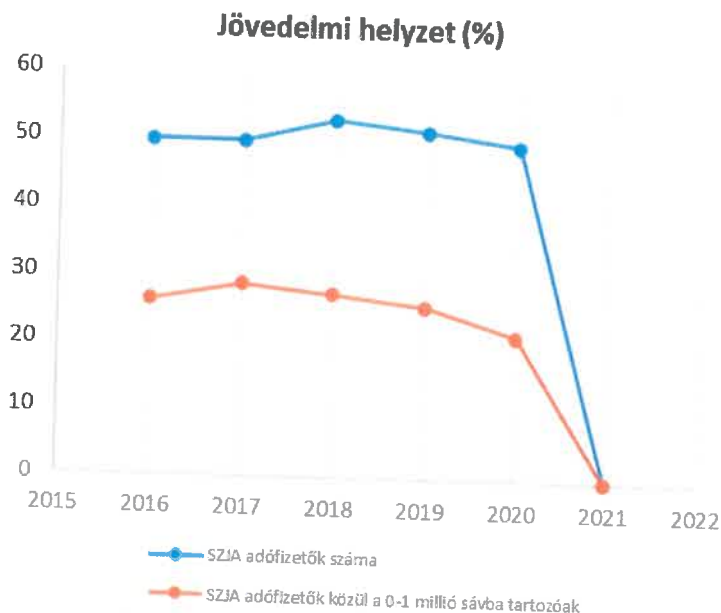
A lakosok alacsony jövedelemből élnek, pár fiatalabb dolgozik Ausztiában, ahol az itthonra jellemző fizetéseknel magasabb jövedelmet szereznek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka a magas rezszi, a megemelkedett építő anyagok ára miatt az otthonok felújítása, karbantartása is egyre nehezebb. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak.

A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat. Az viszont az idősebbek elmondásaiból kitűnik, hogy ők, ha szerény mértékben is, de takarékoskodnak, gondolva arra, hogy egy haláleset a gyerekeiket a tragédián túl, anyagi megterheléssel ne sújtsa. A településen 100 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. A lakások kb. 90 %-a összkomfortos (villany, víz, gáz, szennyvízcsatorna, telefon, internet). A színvonal tekintetében nincs nagy eltérés, egy-két, a helyi viszonyokhoz képest „gazdagabb” porta is van, de ezek sem a luxus kategóriába tartoznak.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	49,79	26,05
2017	49,79	28,57
2018	52,97	27,20
2019	51,49	25,62
2020	49,61	21,43
2021	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar



3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresőket támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15. §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Flt. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

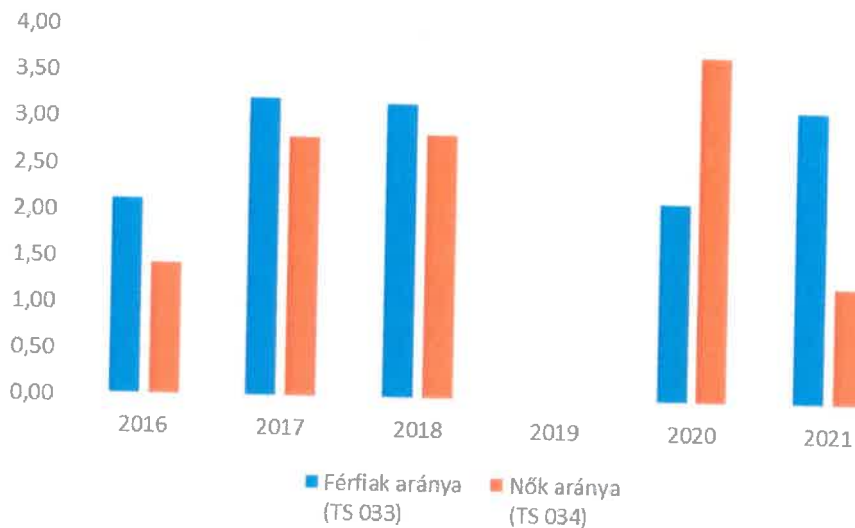
Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,13	1,43	1,78%
2017	3,23	2,82	3,03%
2018	3,19	2,86	3,03%
2019	0,00	0,00	0,00%
2020	2,15	3,75	2,95%
2021	3,16	1,27	2,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

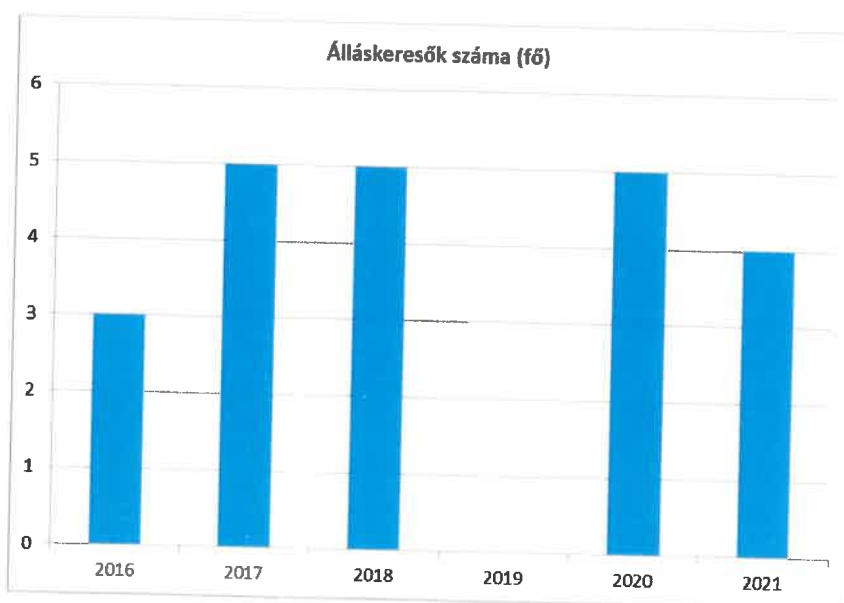


A település aktív lakosságához viszonyítva a regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált időszakban változó arányt mutat, de 3,5 % felé nem emelkedett, mely az országos átlaghoz képes nagyon jó arányt mutat. A nemek szerinti megoszlást figyelve 2020-as évet kivéve a férfiak aránya magasabb.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	3	5	5	0	5	4
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	20,00%	0,00%	-	0,00%	25,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	33,33%	0,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	40,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	20,00%	40,00%	-	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	2,00	1,00
	%	33,33%	40,00%	20,00%	-	40,00%	25,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	2,00	0,00	1,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	40,00%	-	20,00%	50,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	33,33%	20,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



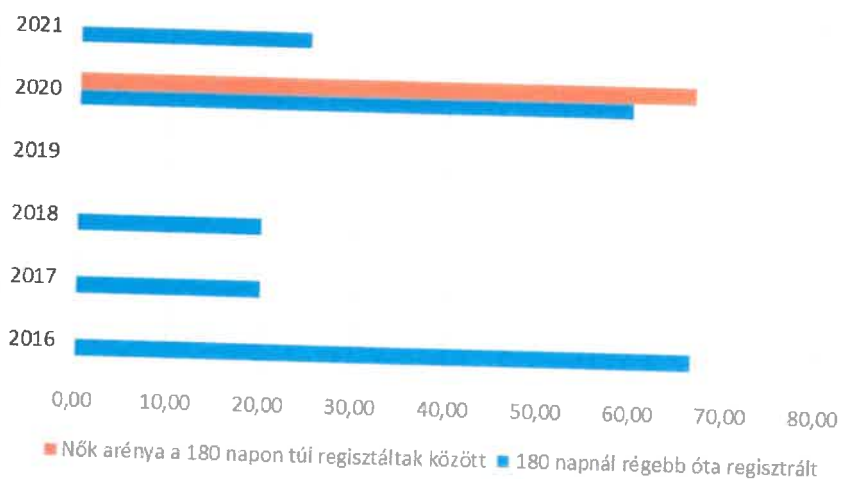
A munkanélküliséggel sújtott korosztály az évek folyamán változott, míg az elmúlt időszakban a 26-35 illetve a 41-50 év közötti korosztály volt, most már főleg az 50 feletti korosztály az érintett. Míg a fiatalabb korosztályból való munkanélküliek viszonylag könnyebben helyezkednek el, addig az idősebb korosztály száma a munkalehetőségek száma csökken. A nyugdíj korhatár emelésével várható a számuk növekedése, mivel a jelenlegi foglalkoztatáspolitikája nem kedvez az idősebb munkavállalók elhelyezkedésének.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	66,67	0,00
2017	20,00	0,00
2018	20,00	0,00
2019	0,00	0,00
2020	60,00	66,67
2021	25,00	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők



b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

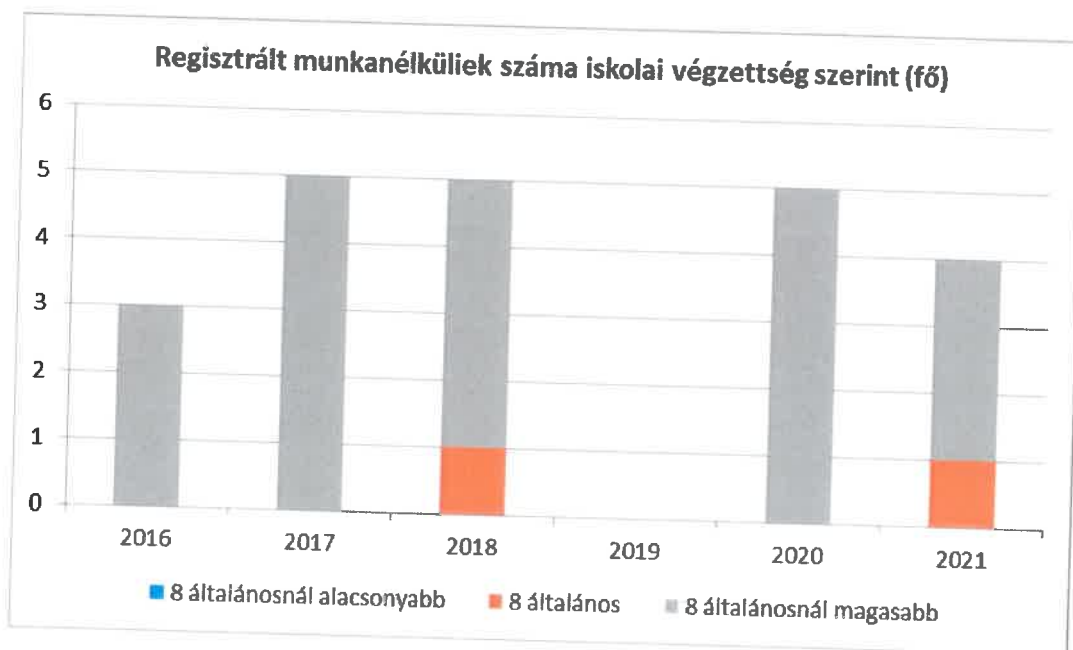
A településen az általános iskolát nem végzettek aránya minimális, főleg az idősebb lakosságból származnak, és a nők aránya magasabb. Látva az adatokat elmondható, hogy ez az arány csökkent, a vizsgált időszakban. Elmondhatjuk, hogy nem jellemző a településen élőkre, hogy minimum a 8. osztály elvégezzék.

Tábla:3.2.4.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	3	0	0,00%	0	0,00%	3	100,00%
2017	5	0	0,00%	0	0,00%	5	100,00%
2018	5	0	0,00%	1	20,00%	4	80,00%
2019	0	0	-	0	-	0	-
2020	5	0	0,00%	0	0,00%	5	100,00%
2021	4	0	0,00%	1	25,00%	3	75,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségét vizsgálva megállapítható, hogy főleg 8. általános iskolánál magasabb végzettséggel rendelkezők száma magasabb. Ez magyarázható azzal, hogy jellemzően megszűntek a hagyományos szakmákkal rendelkezők számára munkahelyet biztosító vállalkozások.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A 2011. évben bevezetésre került a közfoglalkoztatási rendszer. A közfoglalkoztatás területileg egyenlőtlenül, döntően a kedvezőtlenebb gazdasági és munkaerő-piaci helyzetű térségekre koncentráltan valósult meg.

Az intézkedések eredményeként jelentősen bővült a támogatással történő elhelyezkedési lehetőségek száma, különösen a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű álláskeresők számára. A támogatott állások zömében az önkormányzatok, valamint az országos közfoglalkoztatók által szervezett közfoglalkoztatás keretében biztosítottak munkalehetőségek.

A közfoglalkoztatottak számára vitathatatlan előnyt jelent, hogy a közfoglalkoztatás a lakóhelyhez közeli munkát biztosít és alacsonyabb követelményeket támaszt, míg a versenyszférában történő munkavállaláshoz hiányoznak a megfelelő ösztönzők és a foglalkoztatási lehetőségek is bizonytalanabbak.

A közfoglalkoztatásra szükség van, hiszen egyes rétegek elhelyezése még támogatással is problémás az elsődleges munkaerő-piacon, számukra kizárólag ez a foglalkoztatási forma jelent reális alternatívát. A közfoglalkoztatás azonban akkor tölti be legjobban az átmeneti foglalkoztatási szerepét, ha minél többen lépnek ki a nyílt munkaerő-piacra. Ehhez olyan szolgáltatásokat kell nyújtani a közfoglalkoztatottaknak, amelyek felméri és fejlesztik a készségeiket, a kompetenciáikat, ezáltal alkalmasabbá válnak a munkavállalásra, amelyet munkaerő-piaci programokkal tovább fokozható.

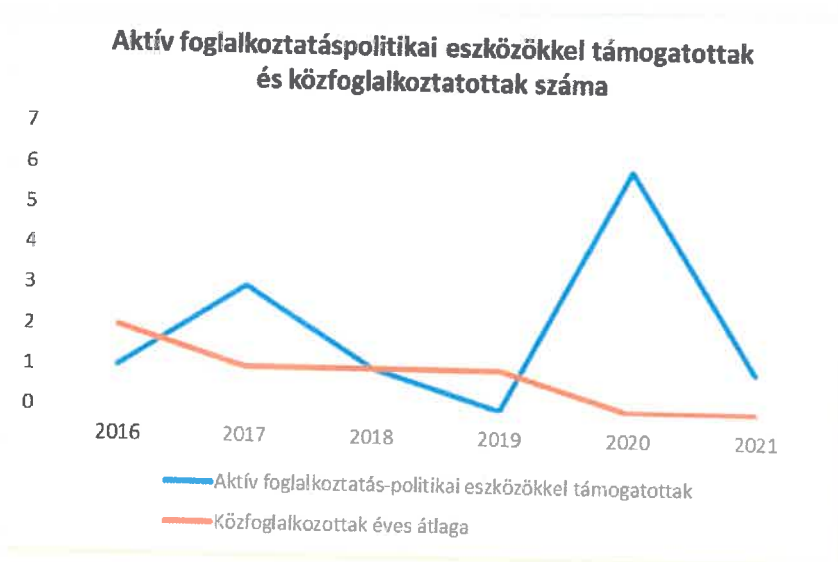
A közfoglalkoztatással kapcsolatban elmondható, hogy a közfoglalkoztatók elvárják, hogy a közfoglalkoztatott személyek azokkal a kompetenciákkal bírjanak, mint az elsődleges munkaerőpiacon munkát vállalók. A megfogalmazott elvárásoknak azonban az emberek gyakran nem felelnek meg, így a magas elvárások többször a közfoglalkoztatotti jogviszony megszüntetéséhez vezetnek. A kieső létszám pótlása a megye munkaerő-piaci helyzete miatt nagy időráfordítást igényel vagy gyakran nem is sikerül. A halmozottan hátrányos helyzetű - különösen az foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő - álláskeresők családi, egészségügyi, mentális okokból gyakran nem motiváltak a munkavállalásra, megfelelő rehabilitáció nélkül munkára nem alkalmasak. Továbbá elmondható, hogy az ügyfelek nem jogkövető magatartása nehezíti a közfoglalkoztatási programokba történő közvetítést vagy pótlást.

Tábla:3.2.5.

Az Önkormányzat a közfoglalkoztatás bevezetése óta minden évben élt e foglalkoztatási lehetőséggel, ezzel is segítve a településen élő munkanélkülieket. A foglalkoztatottak számát és a foglalkoztatás időtartamát nagyban befolyásolja a kiírt pályázati feltételek és a településre előírt létszámkeret. Jellemzően sikerül a tartós munkanélkülieket bevonni a foglalkoztatásba. Viszont sajnos az aktív foglalkoztatásba ezen személyek visszakérését nem mindig segíti elő e foglalkoztatási forma.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	1	2
2017	3	1
2018	1	1
2019	0	1
2020	6	0
2021	1	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A munkavállalók nagy része a legközelebb lévő Szentgotthárd és Körmend településekre jár dolgozni. A közlekedés ide nagyon jónak mondható. A közelbe lévő kisebb települések munkahelyei kerékpárral is megközelíthetőek, de az út minősége nem megfelelő. Megyeszékhelyre kevesebben járnak dolgozni, de oda is jó a vonatközlekedés. A fővárosba való eljutás foglalkoztatás szempontjából nem releváns.

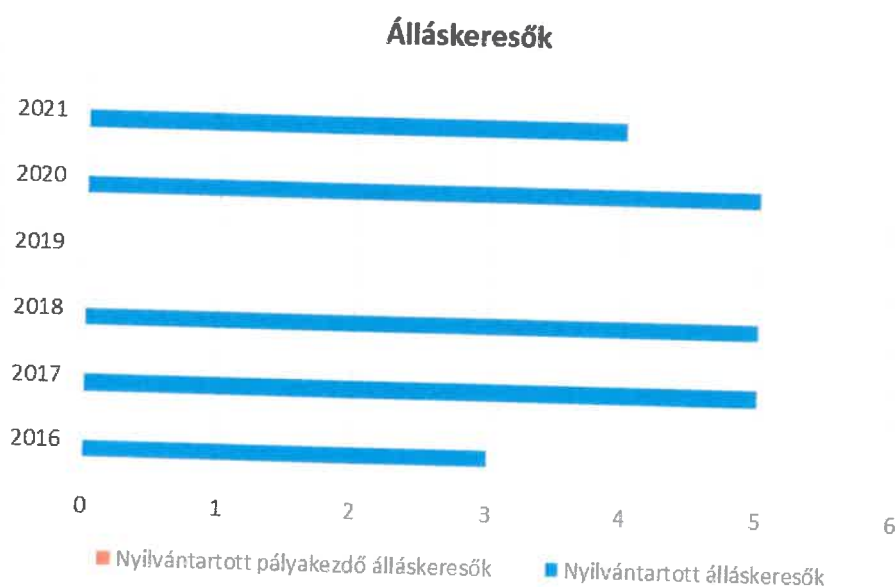
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Rátóton a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok nem voltak, igény sem merült fel.

Tábla:3.2.6.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	3	0
2017	5	0
2018	5	0
2019	0	0
2020	5	0
2021	4	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen foglalkoztatást elősegítő felnőttképzési programok nincsenek a kis létszámú álláskereső miatt. Helyi foglalkoztatási program a már előbbieken említett közfoglalkoztatás, mely jól működik, bár a foglalkoztatásba való visszasegítést nem oldja meg maradéktalanul. A munkaügyi központ által szervezett képzések, átképzések

nyújthatnak segítséget a munkavállaláshoz. A munkaügyi központ által szervezett események, valamint a foglalkoztatók által meghirdetett állás pályázatok útján juthatnak információhoz az álláskeresők.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők számáról az önkormányzat nem rendelkezik adattal, ilyen felmérés nem készült. Roma lakosság a településen nincs.

Településünkön ellátatlan személy nincs. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központtal való jó együttműködés eredményeként, valamint a falugondnokon keresztül azonnal értesülne erről az önkormányzat, és akkor a szükséges lépéseket haladéktalanul megtehetné.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az egyenlőbánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a és 9. §-a definiálja a közvetlen hátrányos megkülönböztetést és a közvetett hátrányos megkülönböztetést.

„8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
- b) faji hovatartozása,
- c) bőrszíne,
- d) nemzetisége,
- e) nemzetiséghez való tartozása,
- f) anyanyelve,
- g) fogyatéksága,
- h) egészségi állapota,
- i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- j) politikai vagy más véleménye,
- k) családi állapota,
- l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
- m) szexuális irányultsága,
- n) nemi identitása,
- o) életkora,
- p) társadalmi származása,
- q) vagyoni helyzete,
- r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- s) érdekképviselőhez való tartozása,
- t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

9. § Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban

meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.”

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Rátóton a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés érvényesülne.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Településen digitális ismeretek megszerzésére igény nem merült fel, a lakosság ilyen ismeretekkel részben már rendelkezik.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) szabályozása alapján a magyar önkormányzati rendszer széles (tág) hatáskörű modell, azaz az Möt. szerint a helyi önkormányzatok a helyi közügyek teljességét kötelesek ellátni.

Helyi közügynek minősül a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek a megteremtése. E széles hatáskörnek része a szociális szolgáltatások, valamint néhány pénzbeli és természetbeni ellátás biztosítása. Az Möt. 13. § (1) bekezdése - 8. pontjában szerepel a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások – taxatívén tartalmazza az önkormányzat azon feladatait, melyeket működése során biztosítania kötelező.

Az ellátási kör szabályait szociális ellátások, valamint szolgáltatások esetében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások esetében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának 2 típusa van:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- a rendszeres szociális segély.

A jogosultság megállapításának feltételei:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt,

vagy

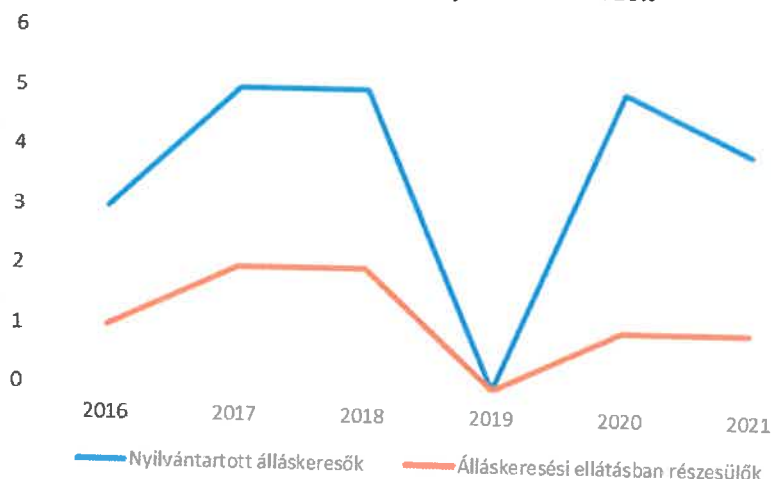
- e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Tábla:3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	3	2,05%	1	33,33%
2017	5	3,31%	2	40,00%
2018	5	3,27%	2	40,00%
2019	0	0,00%	0	-
2020	5	3,21%	1	20,00%
2021	4	2,65%	1	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

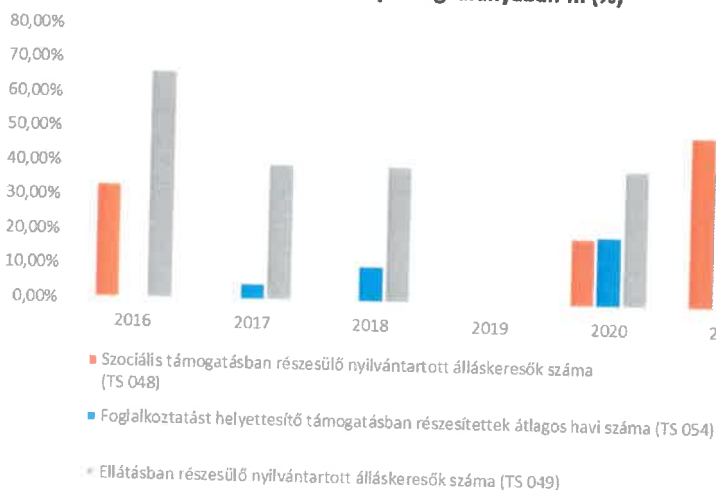


A település aktív kereső lakosságához viszonyítva a nyilvántartott álláskeresők száma 2- 3,5 % között mozog, de az álláskeresési segélyben részesülők száma az aktív kereső lakosság számához viszonyítva 1 %-ot sem éri el.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	33,33%	0	0,00%	2	66,67%
2017	0	0,00%	0	5,00%	2	40,00%
2018	0	0,00%	1	10,60%	2	40,00%
2019	0	-	1	-	0	-
2020	1	20,00%	1	20,40%	2	40,00%
2021	2	50,00%	2	40,50%	3	75,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)



A nyilvántartott álláskeresők számából az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők nagy hányada részesül valamilyen ellátásban. Az ellátásban nem részesülők családi jövedelmi helyzetükből adódóan nem jogosultak ellátásra.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban a településen az elmúlt időszakban ellátott nem volt.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

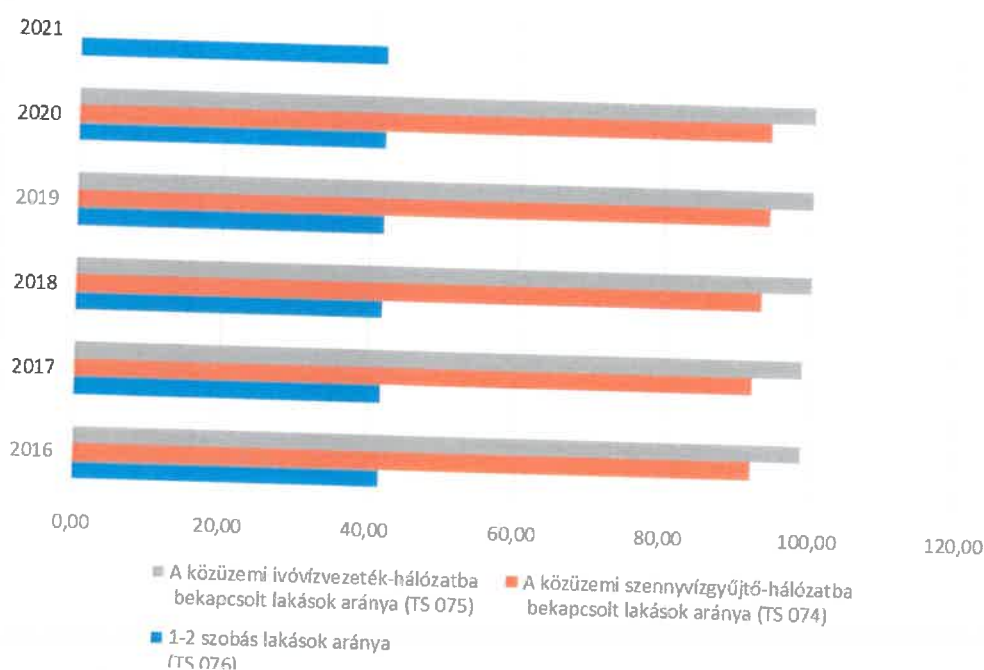
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Tábla:3.4.1.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	103	1	9,71	41,75	92,23	99,03
2017	103	0	0,00	41,75	92,23	99,03
2018	103	0	0,00	41,75	93,20	100,00
2019	103	0	0,00	41,75	94,17	100,00
2020	103	0	0,00	41,75	94,17	100,00
2021	103	0	0,00	41,75	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége



A településen az elmúlt 10 évben 1 új lakás épült. A régi lakások folyamatosan felújításra kerülnek, komfort fokozatuk növekszik. Csökkent az elégtelen lakhatási körülményekkel rendelkező lakások száma. Bérlakás, szociális lakás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan a községben nem található.

a) bérlakás-állomány

Nem releváns.

Tábla:3.4.2. opcionális

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Nem releváns.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

Tábla:3.4.3.

Rátót Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális ellátások helyi szabályairól és a fizetendő térítési díjakról szóló 6/2021. (VII. 19.) önkormányzati rendelete alapján az alábbi feltételek teljesülése alapján nyújt támogatást:

„8. §

(1) A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez, elsősorban a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás költségeihez nyújtható.

(2) Tüzelőanyag beszerzéséhez eseti jellegű pénzbeli támogatás biztosítható.

(3) Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatásra jogosult az a személy, akinek háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a **szociális vetítési alap** összegének 300 %-át, egyedül élő esetén a 400 %-át, és a kérelem benyújtását megelőző hónapban az (1) bekezdésben megjelölt díjakra fizetett kiadása meghaladja a háztartás havi összjövedelmének a 30 %-át.

(4) A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatást természetben kell biztosítani akkor, ha a kérelmező fizető mérővel rendelkezik. Több fizető mérő esetén a támogatást a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

(5) Lakhatással kapcsolatos települési támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(6) A lakhatással kapcsolatos települési támogatás összege: 5.000.- Ft/hó, melyet a polgármester 6 hónapra állapít meg.”

Településen lakhatáshoz kapcsolódó támogatás iránti kérelmet a vizsgált időszakban nem nyújtottak, be, ellátás nem került megállapításra.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	0
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	0
2021	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Önkormányzatnak adatai erre vonatkozóan nincs, végrehajtási hirdetmény útján értesülünk esetlegesen róla, mely évente 1-2 eset. Végrehajtásra még nem került sor tudomásunk szerint.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Községünkben vezetékes ivóvízhálózat kiépítésre került, a lakossági fogyasztók aránya: 98%, A szennyvízelvezetés megoldott, a hálózatra csatlakozók aránya 90 %-ra emelkedett. Vezetékes gázellátás biztosított a településen.

Vezetékes telefonhálózat kiépítésre került, továbbá mobil szolgáltatók elérhetők. A televízió, az internet elérés a választott szolgáltatónál egyénileg elérhető.

Rátót községben nincs külterületi és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakás.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátum: Szegregátumnak azok a területek tekintendők, melyek megfelelnek az alábbi mutatók egyikének: minimum egy háztömbből-négy utca és egy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból – álló településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság (az aktív korú népességen belül legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők) aránya (szegregációs index) meghaladja az 50 %-ot, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

Rátót településen nem releváns, nincs szegregátum.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településen nincs szegregátum, nem releváns.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településen nincs szegregátum, nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településen nincs szegregátum, nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szakorvosi vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra való beutalása. A házi orvos feladatkörébe tartozik továbbá a terhes gondozásban való részvétel, a közegészségügyi, járványügyi feladatok ellátása, az egészségnevelés, egészségügyi felvilágosítás, az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok, valamint az ügyeleti ellátásban való részvétel.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen házi orvosi szolgálat, illetve gyermekorvosi szolgálat nem működik. A szomszédos Vasszentmihály településen működő házi orvosi szolgálat házi orvosa heti egy alkalommal 2 órában látja el helyben, az önkormányzat tulajdonában lévő orvosi rendelőben a betegeket, felnőtteket, gyerekeket egyaránt. Egyéb napokon a vasszentmihályi rendelőben fogadja a betegeket. Vasszentmihály település kerékpárral megközelíthető, az út állapota közlekedésre nem teljesen alkalmas. A gyermekorvosi ellátás igénybevételéhez 15 km-re lévő Szentgotthárd városba kell utazni. A helyi orvosi rendelő külső, belső felújítása az elmúlt időszakban megtörtént, fűtése napelemes rendszerrel megoldott, a Magyar Falu Program keretében felszereltsége is bővült.

Tábla:3.6.1.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	0	0,00
2017	0	0	0	0	5	2,00
2018	0	0	0	0	6	1,92
2019	0	0	0	0	6	0,00
2020	0	0	0	0	5	0,00
2021	0	0	0	0	6	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Jelenleg két jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

1. alanyi jogon, és
2. normatív alapon.

Mind az alanyi jogú, mind a normatív alapú jogosultság megállapítására a kérelmező lakóhelye szerinti járási hivatalok rendelkeznek hatáskörrel. A jogosultsági feltételek megléte esetén elsősorban alanyi, másodsorban normatív alapon lehet a közgyógyellátásra való jogosultságot megállapítani.

Rátót településen az ellátásban részesülők száma 5-6 fő között mozog.

Ápolási díjra való jogosultak 2019. év óta nem voltak a településen.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Településen nem vehetők igénybe prevenció és szűrőprogramok. A lakosságot érintő szűrővizsgálatokat egészségügyi intézmények által szervezett közös szűrőprogramok keretében lehet igénybe venni. 40 év feletti nők mammográfiás szűrésére a behívót kapott lakosok vizsgálatra az Önkormányzat falugondnoki busszal szállítja el a szombathelyi kórházba két évente. Tüdőszűrő vizsgálatot Szentgotthárdon, illetve Körmenten lehet igénybe venni. Mobil szűrővizsgálatok esetén (nőgyógyászati, szemészeti) az Önkormányzat helyet és lehetőséget biztosít a vizsgálat lebonyolítására.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a gyermekek részére a nevelési-oktatási intézmények keretén belül megoldott, a felnőtt lakosság Körmenten vagy Szentgotthárdon veheti igénybe a szakrendelést, Szentgotthárdon a fizioterápiát.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Rátóton 2018. január 1-től a Rábagyarmati Manó Óvoda Konyhájától vásároljuk meg a szociális étkezők részére az ebédet. Igény esetén biztosítható a nem szociálisan rászorultak étkeztetése is. Az étkeztetést igénybe vevő száma jelenleg 17 fő. Az elmúlt 5 évet figyelve az étkezők száma lassú növekedést mutat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településen a szabadtéri sportprogramok lebonyolítására a füves sportpálya alkalmas. A gyerekek részére itt lett kiépítve a játszótér is. Egyéb, településen kívüli sportprogramok igénybevételéhez csoportos igény esetén az Önkormányzat a falugondnoki busz igénybevételével biztosítja a hozzáférést.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulás keretein belül, illetve az önkormányzat által lehet hozzájutni. A térség szociális és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait: házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ezen intézmény keretén belül működik. Az Önkormányzat pedig a szociális étkeztetést, valamint a falugondnoki szolgálatot biztosítja.

Az Önkormányzat Rátóton 2008-ban indította el a falugondnoki szolgálat működését. A falugondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak intézményhiányából eredő hátrányok enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása, a közösségfejlesztés és a civil szféra erősítése, a településen a jobb életminőség elérése.

A szolgáltatáson belül alapfeladatnak minősül:

- közreműködés az étkeztetésben, a főzőkonyháról történő éthordós ételszállítás
- egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása oly módon, hogy megszervezi, és a szállítást lebonyolítja a háziorvosi rendelésre és egyéb, más egészségügyi intézménybe
- gyógyszerkiváltással segíti a gyógyszerhez jutást, illetve a gyógyászati segédeszközöz való hozzájutást
- gyerekek óvodába, iskolába történő szállítása és egyéb gyerekszállítás rendezvényekre

Kiegészítő lakossági szolgáltatásnak minősül:

- közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése, illetve egyéb települési rendezvényre szállítás,
- munkanélküliek munkaügyi központba történő beszállítása,
- hozzátartozók kórházban, illetve bentlakásos intézményben történő látogatásra szállítása,
- azon lakossági szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, amelyek a szociális alapszolgáltatások közé sorolhatók /pl. családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás/
- tömegközlekedéshez való csatlakozás biztosítása érdekében történő személyszállítás
- egyéb hivatalos ügyek intézése

Az ellátottak köre: a településen életvitelszerűen tartózkodó személyek, mindenkor személyes /szociális, egészségügyi, családi/ körülményeik, szükségleteik alapján.

Jellemzően a falugondnoki szolgálatot igénybe vevők az idősebb korosztályból kerülnek ki. Vértételre, szakorvosi ellátásra való szállítás igénylik főleg. 2021. évben bezárt a település működő egyetlen vegyesbolt, így a napi élelmiszerellátás érdekében hetente három alkalommal szállítja az igénylőket a falugondnok a szomszédos Vasszentmihály településre bevásárlás

céljából. Valamint lehetőség van rá, hogy havonta egy alkalommal a közeli városba, Körmendre menjenek tartós élelmiszerek vásárlására a falugondnoki busszal. Természetesen sürgős esetben az igények azonnal kielégítésre kerülnek.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Nincs adat

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Erre vonatkozó adattal nem rendelkezünk. E tárgyban bejelentés az Önkormányzat felé nem történt.

Tábla:3.6.2.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Rátóton a közösségi programok szervezésében az önkormányzatot segítve a civil szervezetek vesznek részt, a Rátót Jövőjéért Egyesület, Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Minden évben megrendezésre kerül a Falunap, Bagolytúra, Idősek Napja, Adventi ablakvadászat, Mikulás Ünnepe, Karácsonyváró. Nevezetes ünnepeinkről is megemlékezünk, kiemelten október 6-ról, hiszen településünkön található az aradi emlékpark, melybe a haza bölcse, Deák Ferenc által ültetett 13 tölgyfát az aradi vértanúk emlékére.

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A közösségi élet fő szinterei a könyvtár, klubhelység. Közösségi térré vált a felújításra került tűzoltószertár is, amely az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek működési helye. A település közösségi tere még a Rátót 64/19 hrsz-ú ingatlan, ahol a sportpálya, játszótér és a sportöltöző-klubhelység található. Mint minden településen, az egyik települési szintér a vendéglátó egység, ahol napközben, esténként összegyűlik a lakosság egy része, s megvitatják a településen, világban történt eseményeket. Fontos lenne a könyvtár, klubhelység további belső felújítása, berendezésének cseréje, hiszen egy kulturáltabb, felszereltebb közösségi tér többet tud nyújtani a lakosság számára.

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	572	1

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A község lakói között említésre méltó konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünk lakói nagy empátiát, segítőkészséget mutattak már több esetben is. Élelmiszer, tartós cikkeket gyűjtöttek jelentős mennyiségben a közelmúltban az ukrain károsultak számára.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Ez a kérdés településünkön nem releváns, mivel nem élnek nemzetiségek községünkben.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Rátót Jövőjéért Egyesület,
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Rátót

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településen magát romának valló lakosság nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküli családok életminősége	Közfoglalkoztatottak számának növelése
Közösségi térként üzemelő klubkönyvtár állapota, eszközellátottság hiánya	A helység belső felújítása, bútorzat csere, technikai eszközök beszerzése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetét, jogait illetően számos nemzetközi egyezmény tartalmaz lényeges megállapításokat, amelyek iránymutatásként szolgálnak a hazai jogalkotás számára. Ezek közül talán a legfontosabb az 1989-ben született, a Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény, amelyet Magyarország 1990-ben írt alá, majd az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett ki. Ennek részes tagállamai, felismerve a gyermekek speciális helyzetét és szükségleteit, számos gyermekjogi kérdésben megállapodást kötnek. Az Egyezmény kimondja például, hogy részes tagállamai tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképtelensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül.

A hazai jogszabályok az Egyezménnyel összhangban készültek. Legmagasabb szinten az Alaptörvény fekteti le, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket (Alaptörvény, XV. cikk (5) bekezdés), illetve, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz (Alaptörvény, XVI. cikk (1) bekezdés). Törvényi szinten a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyermekvédelmi Törvény vagy Gyvt.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Tábla:4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	118	117	235	50,21%	49,79%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			4	1,70%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	12	14	26	5,11%	5,96%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	3	2	5	1,28%	0,85%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek számát viszonyítva a település állandó lakosságának számához, megállapíthatjuk, hogy az összlakosság 15 %-át teszik ki, ez a szám viszonylag alacsony.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Tábla:4.1.1.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettséget az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére es megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmet pénzübeli, természetbeni es személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Településen a családsegítő és gyermekjóléti szolgálati feladatokat az önkormányzat kistérségi társulás keretében látja el. A családsegítő, gyermekvédelmi gondozó kéthetente egy nap napi 2 óras félfogadást tartva látja el a településen.

Tervszerűen végzi a családlátogatásokat, családgondozást, gondozási-nevelési tervet készítenek, értékelik a családgondozás eredményeit.

Különböző szolgáltatások közvetítésével is segítik a veszélyeztetettség megszűnését.

Településünkön a vizsgált időszakban védelembe vételre nem került sor. A családok teljes mértékben fontosnak tartják gyermekeik normális, egészségi, szellemi fejlődését, nagyon

érzékenyen kezelik a gyermekek életét negatívan befolyásoló tényezőket. Fontos számukra a boldog kiegyensúlyozott családi élet.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermekek számára a települési Önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és a vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg.

Tábla:4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	2
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma az évek folyamán stagnálást mutat. Ennek oka, hogy a családokban csökken a munkanélküliség, nő a családok jövedelme.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Tábla: 4.1.3.

Az árvaellátás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás, melynek szabályait az 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) határozza meg. Az árvaellátás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár, kivéve, ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár. (Tny. 55. §)

Az árvaellátás összege gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. A nyugdíj hatvan

százaléka jár árvaellátásként annak a gyermeknek, akinek mindkét szülője elhunyt, illetve akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű. (Tny. 56. § (1) és (2) bek.)

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	1	2
2017	1	1	2
2018	1	1	2
2019	1	1	2
2020	1	1	2
2021	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Tábla:4.1.4.opcionális

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

50%-os kedvezményes étkeztetésben részesül az a család, ahol 3 vagy több gyermeket nevelnek, ingyenes étkeztetésben pedig az, aki gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

Településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs, ennek vizsgálata nem releváns.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településen ilyen gyermek nincs, ennek vizsgálata nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településen ezen adatok vizsgálata nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, b) a fogorvosi alapellátásról, c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, d) a védőnői ellátásról, e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott

településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen védőnő nincs, a szomszédos Vasszentmihályon működik a Védőnői Szolgálat, és onnan látja el a védőnő feladatokat.

Tábla:4.3.1.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tábla:4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rátóton háziorvos, illetve gyermekorvos nincs. A vasszentmihályi háziorvos heti 1 alkalommal napi 1 órában biztosítja az orvosi rendelést a településen a felnőtt betegeknek illetve a gyermekek részére. Az előre megrendelt – rendszeresen szedett – gyógyszereket általa történt előzetes beszerzés alapján biztosítja. Az egyéb felírt gyógyszereket a falugondnok váltja ki, és juttatja el a betegekhez.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Község esetében nem releváns, mivel sem korai fejlesztés, sem rehabilitációs lehetőség nincs. Nincs információ arról, hogy igény nem merült volna fel.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai. (Gyvt. 15. § (2) bekezdés)

Településünkön gyermekjóléti szolgáltatási alapellátási forma érhető el.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Tábla: 4.3.3.a) b)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Településen bölcsőde nem működik, leközelebb Csörötneken és Szentgotthárdon lehet igénybe venni az ellátást.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelmi törvény alapján a gyermekjóléti szolgálatok a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében észlelő- és jelzőrendszer működtetnek. Ezek alapján a jelzőrendszer tagjai a következők: egészségügyi szolgáltatást nyújtók (védőnői szolgálat, házi orvos) a személyes szolgáltatást nyújtók (családsegítő szolgálatok) a köznevelési intézmények, a rendőrség, ügyészség, bíróság, a pártfogói felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó intézmények, társadalmi szervezetek, egyházak, a alapítványok, munkaügyi hatóság. A Gyermekjóléti Szolgálat esetkonferenciát tart, ha egy adott esettel kapcsolatban szükséges az érintett jelzőrendszeri tagok, a gyermekekkel kapcsolatban álló intézmények és szakemberek tájékoztatása, illetve az ő meglátásainak meghallgatása a családgondozás további formájának megítélése, illetve más gyermekvédelmi intézkedés megtétele céljából.

Település, társulásban a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ segítségével látja el a gyermekvédelmi feladatokat.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a fő segítő, de szükség esetén az önkormányzat dolgozói is segítséget nyújt. Igénybe vehető a járási hivatal gyámhivatala. A területen a rendőrség is, mint hatóság eljár a krízishelyzetben. Településünkön a krízishelyzet kialakulása nem jellemző.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Községünkben a sportpálya, játszótér nyújtja a gyermekek részére a szabadidős és szünidős programok színterét. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a rászoruló gyermekek számára a nyári szünidőben foglalkoztató tábort létesít. Egyéb sporttevékenységek, szabadidős tevékenységek leginkább a Szentgotthárdon érhetőek el.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos

helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar). A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy jogszabályban rögzített számú munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen. Nincs olyan család, aki kérte volna a szüneti gyermekétkeztetést az előző években.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön nem releváns ennek vizsgálata.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti eljárás még nem indult, észrevétel nem volt. Nem releváns.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív diszkrimináció alkalmazása nem történt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 13. pontja értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkt. 4. § 25. pontja)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4. § 3. pontja)

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkt. 4. § 14. pontja)

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Rátóton óvoda nem üzemel. Az óvodai alapellátás a Rábagyarmat Önkormányzat által fenntartott óvodában feladatellátási szerződés alapján kerül megvalósításra. Az óvodásokat a szomszéd településen lévő óvodába a falugondnoki busz szállítja, ezzel is megkönnyítve az ellátás igénybevételét.

Nem releváns.

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Rátót településen 2006. óta iskola sem üzemel. A település iskoláskorú gyermekei Csákánydoroszló, illetve Szentgotthárd településre járnak. A csákánydoroszlói iskolába a közlekedés nehézsége miatt a falugondnoki szolgálat szállította a tanulókat, 2013. szeptembertől a Volán busz viszi és hozza a tanulókat.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	0,00
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépszintű tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és képzésgfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépszintű tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és képzésgfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	1	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Tábla:4.4.1.opcionális

4.4.2.; 4.4.4.;4.4.5.;

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0,00	0,00
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rábagyarmati óvoda gyógypedagógust nem foglalkoztat, a gyermekek gyógypedagógiai ellátása Szentgotthárdon oldható meg.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Településre vonatkozóan ezen adatok vizsgálata nem releváns.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Településre vonatkozóan ezen adatok vizsgálata nem releváns.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Tábla:4.4.6.;

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjölési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyerekek nem alkotnak közösséget	Gyerekprogramok szervezésével közösség erősítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén,
- szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

Esélyegyenlőségi problémák, melyekkel a nők találkozhatnak:

- az egyenlőtlen családi feladatmegosztás
- a 45 év felettek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés
- a pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya
- a munkahelyről történő hosszabb idejű távolmaradás (gyermekvállalás)
- a jövedelmek, a munkahelyi előmeneteli lehetőségének egyenlőtlensége.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Rátóton a munkavállaló korú népességben a nők száma közel azonos a foglalkoztatott férfiak számával. A nők hátrányos megkülönböztetésével kapcsolatosan nem rendelkezünk információval.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

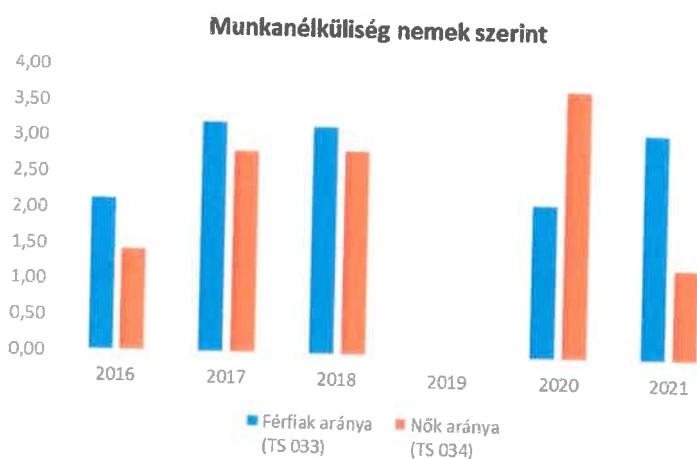
Tábla: 5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

A táblázatok adatai arról adnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A munkanélküli férfiak száma magasabb volt a táblázat szerint, ez abból is adódik, hogy a szakképesítéssel rendelkezők száma alacsony. A táblázat adatai alapján észrevehető, hogy a munkanélküli nők száma az utóbbi években magasabb lett a férfiaknál.

A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. A szakképesítéssel nem rendelkező nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben. Nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekkel. Ezek nem hangosan kimondott vélemények, de azért érzékelhető.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,13	1,43	1,78%
2017	3,23	2,82	3,03%
2018	3,19	2,86	3,03%
2019	0	0	0,00%
2020	2,15	3,75	2,95%
2021	3,16	1,27	2,22%

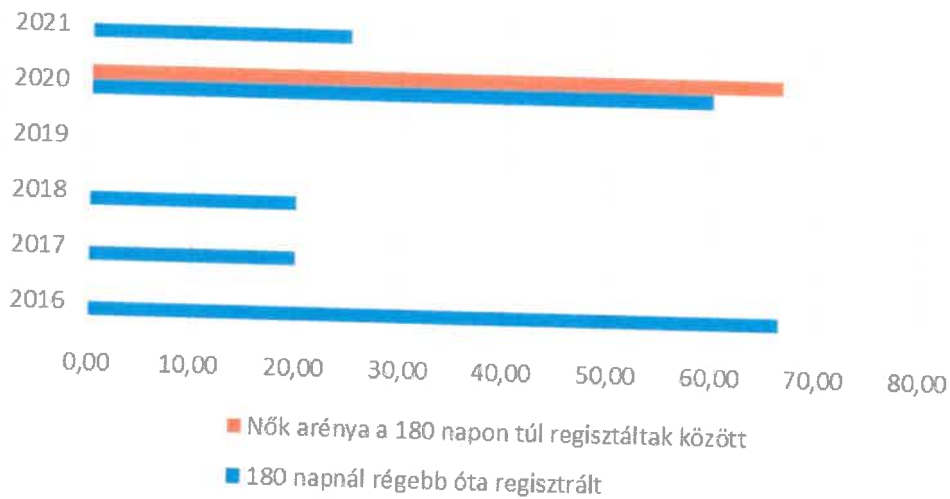
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	66,67	0
2017	20	0
2018	20	0
2019	0	0
2020	60	66,67
2021	25	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

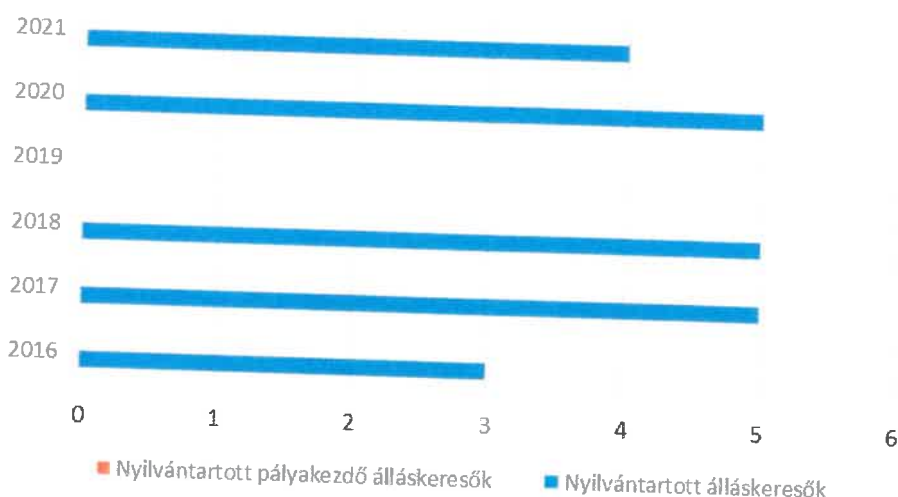


Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	3	0
2017	5	0
2018	5	0
2019	0	0
2020	5	0
2021	4	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva a pályakezdő álláskeresők számát megállapíthatjuk, hogy elenyésző a pályakezdő állástalanok száma 1-1. Az iskolából kikerült fiatalok fontosnak tartják a minél előbbi elhelyezkedést.

Álláskereső



b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Szentgotthárdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola nyolc osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Fokozhatja hátrányukat, ha e mellé még idősebb életkor, munkatapasztalat-hiány, vagy kisgyermekes családi háttér is társul.

A rábagyarmati nők iskolai végzettségére vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok. Településünkön feltételezhetően csekély a végzettséggel nem rendelkező nők aránya. Ugyanakkor érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a helyi leányok fiatalon versenyképes végzettségre tegyenek szert, ugyanis a lemorzsolódók egyéb kööttségeik miatt később már sokkal nehezebben juthatnak megfelelő képzettséghez. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében kitörési pont a piacképes képzettség megszerzése lehet, amelyre a járási hivatal foglalkoztatási osztályán és egyéb foglalkoztatást segítő projektek keretében kaphatnak lehetőséget.

Meg kell említenünk, hogy országos viszonylatban egyre magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők aránya, már a férfiak ugyanezen mutatóját is meghaladja. A nők nagyobb számban vesznek részt a gimnáziumi, főiskolai, egyetemi oktatásban, mint a férfiak, és iskolai eredményeik is gyakran jobbak, mint a férfiaké. Kisebb számban vannak jelen az elitegyetemeken, viszont bizonyos kevésbé piacképes szakokon felülreprezentáltak. Ennek sajnos egyenes következménye a munkaerő-piacon megjelenő

horizontális (feminizálódott és elférfiasodott munkakörök) és vertikális szegregáció (üvegplafon jelenség).

A nők iskolázottsága és munkaerő-piaci helyzete közt státusz-inkonzisztencia áll fenn, ami azt jelenti, hogy a nők jobb iskolai eredményei a munkaerő-piacon nem jelentkeznek előnyként, ott továbbra is hátrányos helyzetben vannak a férfiakkal szemben. Ez pedig azt jelenti, hogy nem csupán az alacsony végzettségű nők szembesülhetnek nehézségekkel a munka világában, hanem magas kvalitásokkal rendelkező társaik is.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, számos formája létezik. Megmutatkozhat például a munkára való jelentkezés és a munkaviszony létesítése során (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem kíván nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenségnek nevezzük, mikor egy munkavállaló előmenetele a munkahelyi hierarchiában csak egy bizonyos szintig lehetséges, a fölé nem tud lépni a láthatatlan üvegplafon miatt, amelynek oka a hátrányos megkülönböztetés – a jelenség elsősorban a női munkavállalók körében jellemző).

A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nőikkel szembeni hátrányos megkülönböztetést, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen. Ezzel kapcsolatos teendő a tájékoztatás nyújtása mind a munkavállalók, mind a munkáltatók számára. Amennyiben előfordulna ilyen jellegű eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében ellenőrzésre kerülhetnek a foglalkoztatási viszonyok, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonásával.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében kétévestől négyéves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, - a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)14

Általános iskola Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Tábla:5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők elhelyezkedése miatt szükséges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátások lehetőségének feltérképezése. Településen bölcsőde nem működik, a kis létszámú bölcsődei ellátást igénybe vehető gyermeklétszám ezt nem is teszi szükségessé. Településünkön jellemzően a nők gyermekük 3 éves koráig igénybe veszik a GYED-t, illetve a GYES-t. A munkaerő piacra visszatérők ezt követően gyermekeiket el tudják helyezni óvodába. Az óvodai ellátás igénybe vétele megoldott a környező településeken működő óvodákban (Rábagyarmat, Gasztony, Rönök). Az óvodások szállítását a szülők helyzetének megkönnyítése érdekében a falugondnoki busz végzi.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása, a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés, család- és nővédelmi gondozással kapcsolatos tájékoztatásokhoz való hozzáférés elengedhetetlen feltétel.

Településen védőnő nincs, a Vasszentmihályon működő Védőnői Szolgálat látja el ezen feladatokat Rátót településen is. Vasszentmihályon meghatározott időben fogadóórát tart, illetve folyamatosan látogatja a családokat is, segítve a családokat, gyerekeket.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A téma vizsgálata nehézségekbe ütközik, mivel a nőket érintő erőszak egy olyan társadalmi probléma, amelyben nagyfokú látenciával kell számolnunk, az esetek többsége nem, vagy csak hosszú évek múltán kerül a hatóságok látókörébe. A bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Községünkben nem jellemző a nőkkel szembeni erőszak, ha történt is nem került rendőrségi szakaszba. Jelenleg nem releváns a településen. Fokozott figyelmet kell fordítani az esetek felderítésére, s azonnali intézkedést kell tenni, ha a helyzet változna.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Rátóton anyaothton nincs. Településünkötől távolabb közalapítványi, önkormányzati fenntartású, valamint Vöröskereszt fenntartású is található (Szombathely, Vasvár, Zalaegerszeg). Az anyák a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül kérhetnek tájékoztatást és segítséget az anyaothtonokról és férőhelyekről. A kevés férőhellyel rendelkező otthonoknak várólistájuk van, így az anyák és gyermekeik várólistára kerülnek. A lakóhelytől elég távol eső anyaothtonok miatt, csak a végső megoldás egy család életében, mivel problémát jelent a munkahelyre, gyermekellátó intézményekbe való eljutás. Valamint krízishelyzetben az anyák nem tudják hova és kihez fordulhatnak segítségért.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, a közügyekről való döntésben, hanem azért is, mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket. A helyi közéletben a nők szerepvállalása megfigyelhető az elmúlt években, mivel a képviselő-testületben 2006 óta mindig nő volt az alpolgármester, 2016-tól pedig polgármester lett nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekre nincs nyilvántartás.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kismamák, kisgyermekeket nevelő szülők helyzetének javítása	Játszótér, zöldterületek, parkok felújítása, új közösségi tér kialakítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A fejlett társadalmakat olyan demográfiai folyamatok jellemzik, amelyek az idős korosztály nagymértékű gyarapodásához vezettek. A születéskor várható élettartam egyre inkább nő, a halandóság csökken, mindehhez pedig több évtizede alacsony gyermekszám társul, így a csökkenő számú népességben belül az idősök száma és aránya folyamatosan nő, a fiatal, aktív korosztály száma és aránya pedig csökken. Mindennek következményeképp társadalmunkban a népesség öregszik, s egy „eltartó” személyre egyre több „eltartandó” jut. Ez sajnos a társadalombiztosítási és szociális ellátórendszert jelentős kihívások elé állítja, ami a hazánkban hagyományos felosztó-kirovó nyugdíjrendszer válságához is vezethet.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak köszönhetően az idősök csoportja egyre fontosabb esélyegyenlőségi célcsoportnak tekinthető, a szociális és egészségügyi szolgáltatások fókuszába került.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon.

Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma növekszik. Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Az idősök szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

a) saját jogú nyugdíj

- öregségi nyugdíj

b) hozzátartozói nyugdíj

- özvegyi nyugdíj

- árvaellátás

- szülői nyugdíj

- baleseti hozzátartozói nyugellátás

- özvegyi járadék.

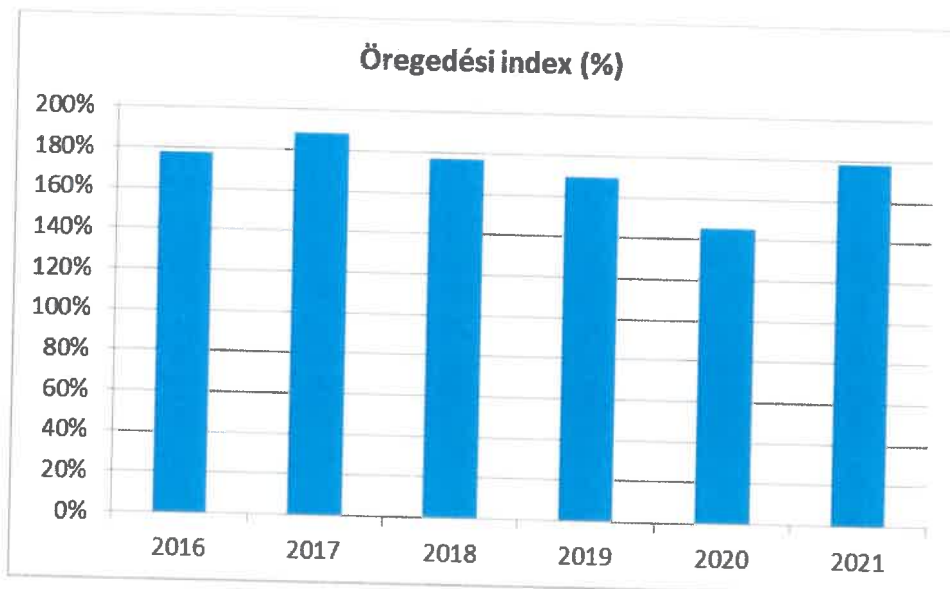
A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

Rátóton az utóbbi években az öregedési index csökkenő tendenciát mutatott, mely ismét emelkedik.

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

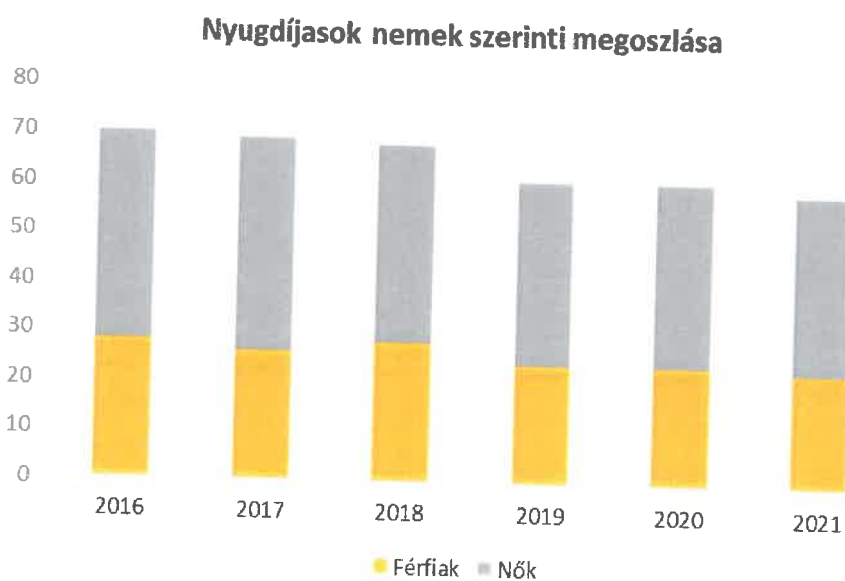
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	48	27	177,78%
2017	49	26	188,46%
2018	46	26	176,92%
2019	44	26	169,23%
2020	48	33	145,45%
2021	50	28	178,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	28	42	70
2017	26	43	69
2018	28	40	68
2019	24	37	61
2020	24	37	61
2021	23	36	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar

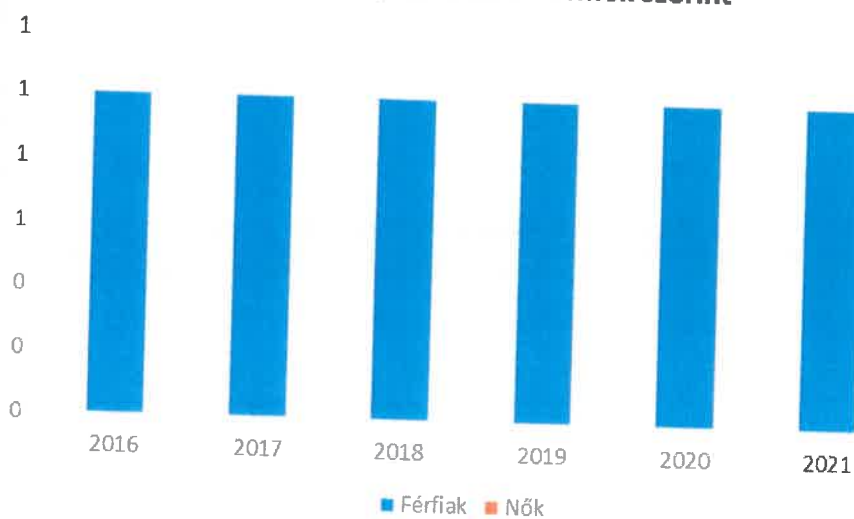


A településen élő összes nyugdíjas számát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy lassú csökkenés látható, ez adódik a megemelt nyugdíj korhatásból is. A nemek közötti arányt figyelve a nők aránya magasabb.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	22	32	0	3	0
2017	1	0	18	34	0	4	0
2018	1	0	20	33	0	2	0
2019	1	0	16	30	0	2	0
2020	1	0	17	30	0	2	0
2021	1	0	18	29	0	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

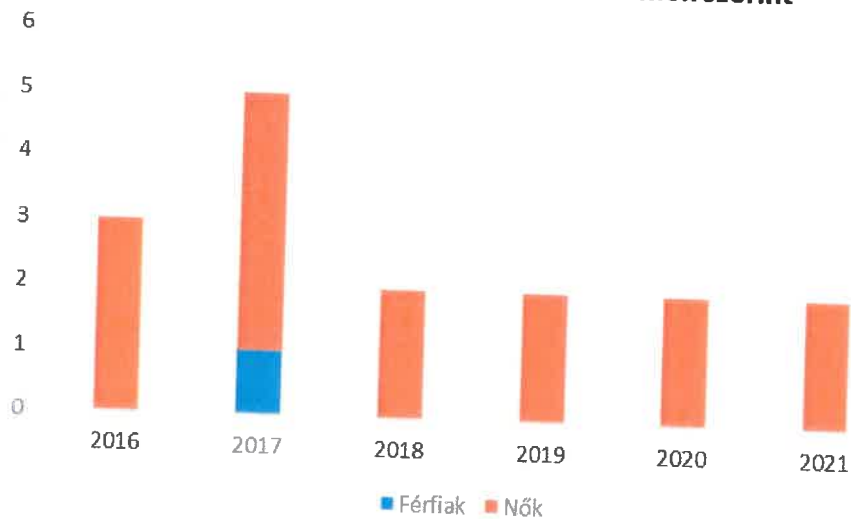
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint



Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint



Özvegyégi nyugdíjban részesülők nemek szerint



6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%), Budapesten e mutató az országos értéknek több mint duplája (7%), de elmarad az EU-15-ök átlagától (8%). Az idősök foglalkoztatása a fővárosban a pénzügyi és kereskedelmi területen jelentős.

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előrehaladtával egyre kevésbé alkalmazzák szívesen. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkaviszonyt, végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani. A nyugdíjas foglalkoztatás értelmezését a nyugdíjkorhatár felemelése jelentősen megváltoztatja.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Településünkön nem jellemző a nyugdíjas személyek foglalkoztatása. Az Önkormányzat, ha módjában áll, ideiglenes jelleggel takarítónői feladatok elvégzésére alkalmaz nyugdíjast.

Tábla:6.2.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	3	5	5	0	5	4
41-45 év (TS 042)	Fő	0	1	2	0	0	0
	%	0,00%	20,00%	40,00%	-	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	2	1	0	2	1
	%	33,33%	40,00%	20,00%	-	40,00%	25,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	2	0	1	2
	%	0,00%	0,00%	40,00%	-	20,00%	50,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	1	0	0	0	0
	%	33,33%	20,00%	0,00%	-	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időszak, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen élő nyugdíjasok foglalkoztatásáról felmérés nem készült. Mivel jellemzően kétkezi munkával teremtették meg megélhetésüket a jelenlegi nyugdíjasok jelentős többsége, így nem merül fel igény, képzésükre, részükre tanfolyamok indítására. Foglalkoztatásukat támogató egyéb programok községünkben nincsenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulóknak szívesen veszik az önkormányzat megkeresését és veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban. Nappali ellátásra nincs lehetőség.

A falu elöregedő, így egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális ellátásra. A szociális étkeztetés is népszerű. Az idősök választhatnak, hogy elvitellel vagy kiszállítással kérik az ebédet. A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása

a saját lakókörnyezetében. Községünkben a házi segítségnyújtást az önkormányzat intézményén kívül a Szentgotthárdi Városi Gondozási Központ biztosítja.

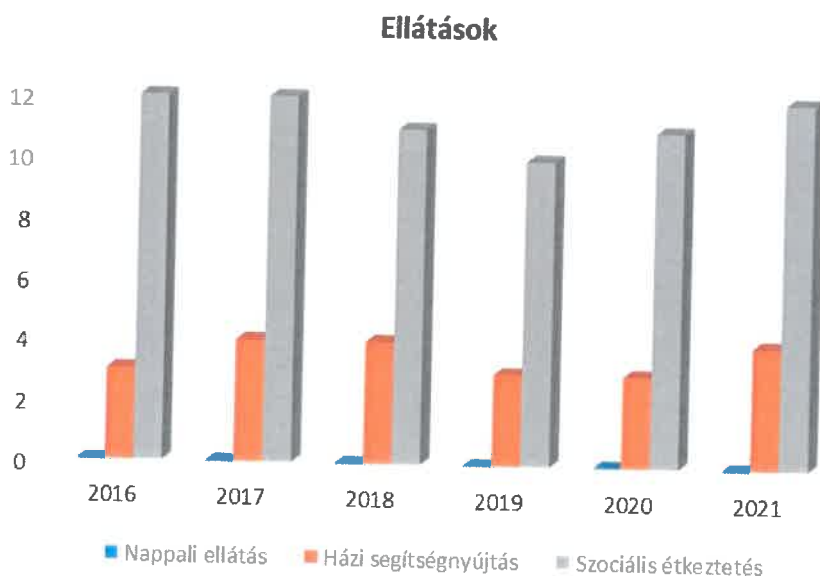
A célcsoport az egészségügyi szakellátást helyben nem tudja igénybe venni, a legközelebbi szakrendelő Szentgotthárdon van. Aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van betegszállítót igényelni.

Az önkormányzat intézményei akadálymentesítettek.

Tábla:6.3.1.;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	48	0	3	12
2017	49	0	4	12
2018	46	0	4	11
2019	44	0	3	10
2020	48	0	3	11
2021	50	0	4	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen heti két alkalommal 4-4 órában vehetik igénybe a könyvtári szolgáltatást. Jelenleg 3 fő nyugdíjas beiratkozott van. Egyéb közművelődési szolgáltatás helyben nem megoldott. Hetente egy alkalommal van községünkben istentisztelet, melyen a részt vevő hívók száma

változó. Mozi-, színházi előadást Körmenden, illetve Szentgotthárdon tekinthetnek meg az érdeklődők.

b) idősök informatikai jártassága;

A településen az idősök informatikai jártasságát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy lassan növekvő arányt mutat. Ez adódik abból, hogy több friss nyugdíjas olyan munkahelyen dolgozott, ahol a számítógép használata elengedhetetlen volt, illetve vannak olyanok is, akik ezen ismereteket az unokákkal való foglalkozás során sajátítják el.

d) a generációk közötti programok.

A településen az utóbbi években az Önkormányzat a Civil szervezetek összefogásával több olyan program került és folyamatosan kerül megrendezésre, amelyben az idősebb korosztály is bevonásra került. A fiatalok részére a régi népi mesterségek tanításához az idősebb emberek segítségét is igénybe vették a szervezők.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településen minden év novemberében megrendezésre kerül az Idősök Napja, ahova az 55. év feletti öregségi nyugdíjban részesülő nők és a 60 év feletti öregségi nyugdíjban részesülő férfiakat hívnak meg. Kulturális műsor keretében köszönti az Önkormányzat a megjelenteket, majd kis ajándékkal, szerény vendéglátással kedveskedik. Elmondhatjuk, hogy évről évre csökken a jelenlévők aránya.

Évközben községünkben tartott rendezvényekre, ünnepekre is minden időskorú személy kap meghívást (anyák napja, Trianoni megemlékezés, falunap, Október 6-i ünnepség, karácsonyváró stb.).

A település könyvtára heti két alkalommal tart nyitva, ide is várjuk az idősebb lakosságot, a könyvtárba beiratkozott nyugdíjasok száma alacsony.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Kiemelt figyelem az egyedül élőkre. Prevenációs tevékenység.
Elmagányosodás	Több időseket érintő programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi célcsoportok közül talán a fogyatékossgal élők esetében a legegységertelműbb az egyenlő bánásmód követelményének mibenléte és az esélyegyenlőség előmozdításának szükségessége. Rendkívül sérülékeny és kiszolgáltatott társadalmi csoportról van szó, akik számára minden lehetséges segítséget meg kell adni ahhoz, hogy a társadalom integráns, teljes jogú tagjaiként, a lehető legönállóbb életvitel biztosítása mellett, akadálymentes környezetben élhessenek.

A vonatkozó jogszabályokra a következőkben térünk ki röviden annak érdekében, hogy a releváns fogalmak és az állami szabályozás alapvető elemei tisztázásra kerüljenek.

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy az ország külön intézkedésekkel védi a fogyatékossgal élöket (XV. cikk, (5) bekezdés), valamint, hogy fogyatékossgal esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. (XIX. cikk, (1) bekezdés).

Mindezzel, valamint a nemzetközi szabályozással összhangban alkotta meg az Országgyűlés a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt (a továbbiakban: Fot.) amely kimondja, hogy a fogyatékos emberek egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai társadalmunknak, akik azonban a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása. (Fot. 1. §) A törvény meghatározza a fogyatékos személy fogalmát: fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Fot. 4. § a) pont)

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény a fogyatékossgal élők szempontjából fontos nemzetközi egyezményt hirdetett ki, melynek célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, és a velük született méltóság tiszteletben tartásának előmozdítása. (1. cikk)

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

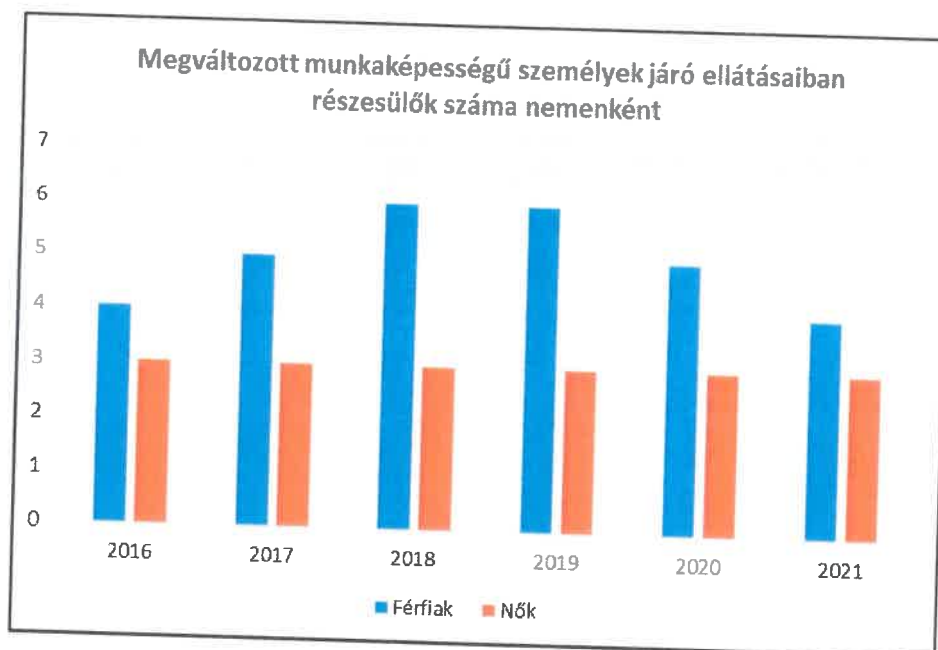
Rátóton az összlakosság számához viszonyítottan a megváltozott munkaképességű személyek száma alacsony. Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy nincs.

Tábla:7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	4	3	7
2017	5	3	8
2018	6	3	9
2019	6	3	9
2020	5	3	8
2021	4	3	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar



7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. (Fot. 15. § (2) bekezdés) Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. (Fot. 16. §)

A foglalkoztatási törvény szerint fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - valamint ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Flt. 57/B. § (4) bekezdés f) 3.)

Megváltozott munkaképességű személy:

- a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján
 - akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
 - aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány alapján,
 - akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű,
- aki a komplex minősítés alól jogszabály rendelkezése alapján mentesül, rokkantsági ellátás folyósításának időtartama alatt. (Flt. 58. § (5) bekezdés m) pont)

A közfoglalkoztatás szintén lehetőséget nyújt a munkavállalásra. A helyzetelemzést nehezíti, hogy nem állnak rendelkezésünkre pontos statisztikai adatok a fogyatékossgal élők foglalkoztatásával kapcsolatban. Annyi bizonyos, hogy a tartós egészségi problémával, fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, így minden segítséget meg kell adni számukra ahhoz, hogy elhelyezkedési esélyeik növekedjenek.

Szintén fontos a munkáltatók ösztönzése a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására. Ennek eszköze a meglévő törvényi szabályozásban foglalt kedvezmények, támogatások megismertetése a munkáltatókkal, az érzékenyítő programok, illetve a megváltozott munkaképességű munkavállalók előnyeinek hangsúlyozása a munkáltatók felé.

Rátóton az összlakosság számához viszonyítottan a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma alacsony. Fogyatékos személyek nappali ellátásban nem részesülnek.

Településen nincs fogyatékosokat foglalkoztató intézmény így ennek vizsgálata nem releváns.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A foglalkoztatásukat nehezítik a széleskörű fogyatékossgai típusok és fokozatok. A különböző fogyatékossgai típusok más - más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

Rátóton nincs mód védett foglalkoztatásra.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. A foglalkoztatás akkor is megíúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget.

A településen nem fordult még elő hátrányos megkülönböztetés.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön működik a falugondnoki szolgálat, melynek egyik feladata az önálló életvitel támogatásának segítése. A település által biztosított étkeztetés is ezt segíti elő. A társulás kereteiben működtetett házi segítségnyújtás, valamint jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybe vételére is van lehetőség.

7.2 Fogyatékkal élők személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
 - akít a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Rátótra vonatkozóan nincsenek adataink ezen ellátásokra vonatkozóan.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben,

továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló- gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal.
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)
- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg (Fot. 19.- 20. §).
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőként keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A falugondnoki szolgálat során használt gépjármű alkalmas a fogyatékkal élő lakosok szállítására is, így igény szerint számukra is elérhetővé válnak ezek szolgáltatások.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok akadálymentesítése megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Nem megoldott a településen.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Rátóton lévő munkahelyek akadálymentesítésére vonatkozó adatszolgáltatásunk nincsen.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A 2012. évben felújított Vasútállomáson az akadálymentesítés megoldott. A településen lévő 3 db buszváró a fogyatékkal élők által is megközelíthető, hangos tájékoztatás, akadálymentesítés nincs. A járdák állapota nem megfelelő, nem akadálymentes.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nem rendelkezünk helyben ilyen szolgáltatásokkal.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az előnyben részesítésről, a hátránykompenzációs juttatásokról nincs információnk.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Rátóton - ilyen programok működtetésére ugyanis nem mutatkozott igény a településen. A közösségi programokon való részvétel minden szempontból biztosított.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Bár konkrét adataink e téma kapcsán nincsenek, de tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, amely településünkön fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken, vagy országszinten. Nem találoztunk olyan esettel az elmúlt időszakban, amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás vagy különös nehézség ért volna helyben. Azonban nálunk is minden bizonnyal jelen vannak azok az esetleges problémák, amelyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékossgal élő személy. Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb. Ezért aztán a többségnek néha egyszerűbb úgy tenni, mintha a fogyatékossgal élők „láthatatlanok” lennének. Ezzel ugyan csak saját bizonytalanságukat próbálják leplezni, mégis a fogyatékossgal érintett másik felet hozzák vele kellemetlen helyzetbe.

Nem állítjuk, hogy ez lenne a legjellemzőbb attitűd a többség körében, de az azért valószínűsíthető, hogy sokaknak okoz kisebb-nagyobb nehézséget a fogyatékossgal élőkkel való társas kapcsolat kialakítása. Ezért mindenképpen szükséges a társadalmi szemléletformálás, az olyan érzékenyítő programok, melyek elsősorban gyermekkorban oldhatják fel eredményesen az esetleges gátlásokat, amelyek a fogyatékossgal élőkkel való kapcsolatok létrejöttét akadályozzák.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Járdák felújítása, akadálymentesítése	Pályázat útján felújítás, akadálymentesítés megoldása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Falugondnoki szolgálat fejlesztése	Falugondnoki busz cseréje pályázat útján

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Rátóti Önkéntes Tűzoltó Egyesület: Tűzoltás veszélyelhárítás, műszaki mentés.

Rátót Jövőjéért Egyesület: Rábagyarmat lakossága közösségi, kulturális, sport tevékenységének megszervezése, segítése, a közösségi összetartozás erősítése, kulturális, ismeretterjesztő, ifjúsági, sport, szabadidős és egyéb közösségteremtő programok szervezése, Rátót község fejlesztése.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A civil szervezetek jó kapcsolatban vannak az önkormányzattal. Az önkormányzat feladatainak ellátásában, programok szervezésében, pályázatok benyújtásában, megvalósításában folyamatosan részt vesznek.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Rátót önkormányzat közigazgatási feladatait a Rátóti Közös Önkormányzati Hivatal látja el, melyhez tartozik még Rábagyarmat, Nemesmedves, Gasztony, Rönök és Vasszentmihály települések.

Rátót település tagja a Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulásnak,
Nyugat-Dunántúli Hulladékgyűjtési Társulásnak.

Rábagyarmat Önkormányzat feladatellátási szerződés keretében látja el a rátóti óvodai-nevelési feladatokat.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nincs nemzetiségi önkormányzat.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Rendezvények kezdeményezése, szervezése, lebonyolítása.

A településen működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezeteink az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszük.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők részvétele nem jellemző.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP elkészítésében az önkormányzati hivatal dolgozói, képviselő-testület tagjai, közművelődési szakemberek, civil szervezetek aktívan közreműködtek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Rátót Község Önkormányzata Képviselő-testülete, a Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja.

Rátót Község Önkormányzata Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküli családok életminősége Közösségi térként üzemelő klubkönyvtár eszközellátottság hiánya	Közfoglalkoztatottak számának növelése A helyiség belső felújítása, bútorzat csere, technikai eszközök beszerzése
Gyermekek	Gyermekek nem alkotnak közösséget	Gyermekprogramok szervezésével közösség erősítése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya, Elmagányosodás	Kiemelt figyelem az egyedül élőkre. Prevenációs tevékenység. Több időseket érintő program szervezése
Nők	Kismamák, kisgyermeket nevelők helyzetének javítása	Játszótér, zöldterületek, parkok felújítása, új közösségi tér kialakítása
Fogyatékkal élők	Járdák állapota, akadálymentesítés nem megoldott	Pályázat útján felújítás, akadálymentesítés megoldása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Falugondnoki szolgálat fejlesztése	Falugondnoki busz cseréje

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá településünk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal szakpolitikai stratégiákhoz	A cél kapcsolódása országos stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma											
1	Falugondnoki Szolgálat fejlesztése	Megfelelő állapotú buszszolgáltatás teljesítésük feladataikat elhasználódása, műszaki állapotának nem megfelelő	Falugondnoki buszszolgáltatásról szóló Felárköztatási Stratégia	Magyar Nemzeti Sztratégia	Falugondnoki busz cseréje	Polgármester, 2028. 12. (vasárnap)	31. Beszerzett falugondnoki busz	újPályázati források maradó	nem releváns		
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	közfoglalkoztatottak számának növelése	Munkanélküli családok életminőségének romlása.	1993. évi III. Új Sztratégia (2019-2030)	Roma - Nemzeti Sztratégia (2019-2030)	költségvetésben az önrész biztosítása, Munkaügyi Központhoz pályázat benyújtása	polgármester	2028. 12. 31. - foglalkoztatás időtartamáról statisztika	központi forrás, önrész	forrás, folyamatos	nem releváns	
2	Közösségi klubkönyvtár, bútorzatcsere, technikai eszközbeszerzés	Többfunkciós épület (önkormányzati hivatal, klubkönyvtár) belső felszereltségének javítása, eszközhiány, é	Kulturált környezet, jó felszereltség.	Reform Új Sztratégia	Roma pályázati lehetőségek felkutatása	polgármester	2028. 12. 31. - színvonalas közösségi kulturális rendezvények száma	pénzügyi háttér, biztositása, pénzügyi háttér	háttér, folyamatos	---	
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Gyermekközösség építése	Gyermek nem Erősödjön összetartozás a helyi gyermekek között, közösségformálás	Nemzeti Program	"Legyen jobb a gyermekeknek" előirányzat kihasználása	Nemzeti Sztratégia	Polgármester, 2028. 12. (vasárnap)	31. Programok, programokon részt vevők száma	Megevei könyvtári támogatás, vevők önrész	Folyamatos	nem releváns	
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Kisamamák, kisgyermeket nevelők helyzetének javítása	Játszótér, zöldterületek, parkok felújítása, közösségi tér kialakítása	Reform Program	Reform Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Program	Nemzeti Sztratégia	Polgármester, 2028. 12. (vasárnap)	31. Igénybevételek száma,	Pályázati forrás, Maradandó önrész	forrás, Maradandó	---	

	lebonnyoltására		Stratégia								
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Egyedül segítése	Saját éllátásának problémái.	maguk- megoldása, favágás, hólapátolás, kisebb ház munkálatok elvégzése	Nemzeti Reform Idősügyi Stratégia	igények felmérés	polgármester, civil szervezetek bevonásával a falugondonok	2028. 12. (vasárnap)	31. száma, - igénylők száma	segítések humán száma, - igénylők száma	folymatos	nem releváns
2	Idősek elszigetelődésének csökkentését célzó rendezvények szervezése	Idősek elmagányosodása.	Több program szervezése, közösségi életük fellendítése.	Nemzeti Reform Idősügyi Stratégia	- igények felmérése	Polgármester, közmuvelődési szakember	2028. 12. (vasárnap)	31. száma, programokon résztevők száma	programok száma, programokon résztevők száma	ésfolymatos	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Járdák akadálymentesítése	Felújítás, nem teljes körűen megoldott, ezáltal szolgáltatásokhoz nem biztosított a megfelelő hozzáférés	Járdák akadálymentesítés nem teljes körűen megoldott, ezáltal teljes szolgáltatásokhoz nem biztosított a megfelelő hozzáférés	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia	Fejlesztések tervezése, pályázati források felkutatása	Polgármester, jegyző	2028. 12. (vasárnap)	31. járdák száma	Akadálymentes járdák száma	Pályázati forrás, Maradandó önrész	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

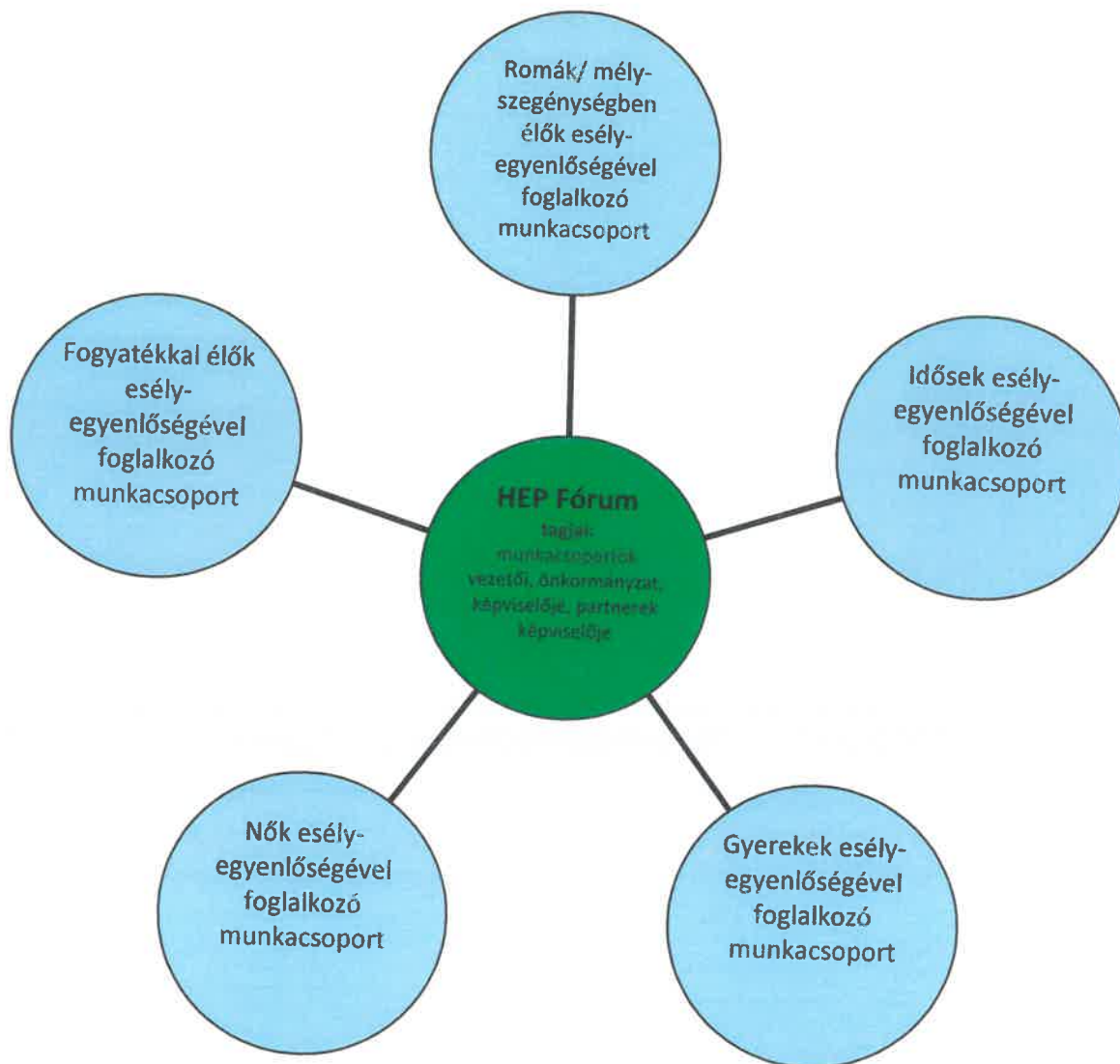
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,

- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,

- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat,

- hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
 - Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
 - Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Rátót község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Rátót Község Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 2/2024.(I.24.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Rátót, 2024. január 25.



Domiterné Molnár Annamária
Domiterné Molnár Annamária
polgármester

Rátót Község Önkormányzata

9951 Rátót, Ady Endre utca 6.

Tel: 94/538-021; Tel/Fax: 94/538-022

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Rátót Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. január 24-én 10,00 órakor megtartott nyílt testületi ülésének jegyzőkönyvéből:

2/2024.(I.24.) önkormányzati határozat

Rátót Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról szóló előterjesztés és az alábbiak szerint határoz:

- 1. A Képviselő-testület elfogadja Rátót Község Esélyegyenlőségi Programját**
- 2. A Képviselő-testület megállapítja, hogy a programban beazonosított problémák a valóságnak megfelelnek és a hozzájuk rendelt tevékenységet betartja, a feladatok megvalósítását támogatja.**

Határidő: azonnal

Felelős: Domiterné Molnár Annamária polgármester

Domiterné Molnár Annamária sk.
polgármester

Kmf.

Dr. Kelemen Marcell sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Rátót, 2024. január 25.

Dr. Kelemen Marcell
jegyző

